

MIGRATIONSINSTITUTET

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

Olavi Granö Siirtolaisuusinstituutin
johtoon
Olavi Granö appointed Chairman of
the Council of the Institute of Migrati-
on

Marsha Pentt
Finnish Independence Day in the Uni-
ted States

Sinikka Puosi
Heimat als Ergebnis des mensch-
lichen Schaffens

Olavi Koivukangas
Delaware 350 vuotta

Siirtolaisuusinstituutin toiminta-
suunnitelma vuodelle 1988
The Institute of Migration, Plans for
1988

Käynnissä olevia tutkimuksia
Research in progress

Kari Tarkiainen
Finländarnas historia i Sverige -ett
nystartat forskningsprojekt

Veikko Anttonen - Per Martin Tvengsberg
- Kari Vesala - Juha Pentikäinen
Forskningsprojektet om skogsfinnar-
nas kultur

Tiedotuksia

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon
saapuneita julkaisuja
Publications Received

1987

SIIRTOLAISUUS

MIGRATION

4

SIIRTOLAISUUS – MIGRATION

14. vuosikerta, 14th year

Siirtolaisuusinstituutti—Migrationsinstitutet—The Institute of Migration

Päätoimittaja/Editor-in-chief Olavi Koivukangas

Toimitussihteeri/Editor Maija-Liisa Kalhama

Toimituskunta/Editorial Board Siirtolaisuusinstituutin hallitus

Administrative Board of the Institute of Migration

Toimituksen osoite/Editorial Address

Piispankatu 3

20500 Turku

FINLAND

Puh./Tel. (921) 317 536

Tilaukset/Subscriptions

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tilaushinta on 30 mk/v

One year (4 issues) Finland and Scandinavia 30 Finmarks, other countries \$ 10.00

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HALLITUS/ADMINISTRATIVE BOARD

Toim.joht. Tauri Aaltio

Prof. Erkki Asp

Tutk.joht. Timo Filpus

Hall.siht. Fredrik Forsberg

Vs.prof. Elina Haavio-Mannila

Kauppatiet.lis. Ruth Hasan

Seutukaavajoht.

Raimo Narjus

Lehd.siht.

Pirkkoliisa O'Rourke

Ohjelmajoht.

Aimo Pulkkinen

Apul.prof. Tom Sandlund

Hallituksen puheenjohtaja/

Chairman of the Administrative Board

Apul.prof./Ass.prof. Tom Sandlund

Valtuuskunnan puheenjohtaja/

Chairman of the Council

Prof. Vilho Niitemaa

Suomi-Seura r.y.

Turun yliopisto

Työvoimaminist.

Opetusministeriö

Helsingin yliopisto

Turun kaupunki

Seutusunnitte-

lun keskusliitto

Ulkoasiainminist.

Väestöliitto

Åbo Akademi

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN HENKILÖKUNTA / STAFF

Olavi Koivukangas, johtaja/director

Ismo Söderling, tutk.siht./research secr.

Maija-Liisa Kalhama, osastosihteeri/

departmental secretary

Seija Sirkiä, toimistosihteeri/bureausecretary

Minna Metsämäki, toim.apul./assistant clerk

Taimi Sainio, va.toim.apul./office assistant

Merja Haliseva-Soila, tutkija/research

Hannele Hentula, tutkija/researcher

Kimmo Koiranen, tutkija/researcher

Jouni Korkiasaari, tutkija/researcher

Matti Simpanen, tutkija/researcher

Sirkka Battarbee, tutk.apul./assistant

Leena Hastela, tutk.apul./assistant

Sirkka Jortikka, tutk.apul./assistant

Hannele Kosonen, tutk.apul./assistant

Matti Kumpulainen, tutk.apul./assistant

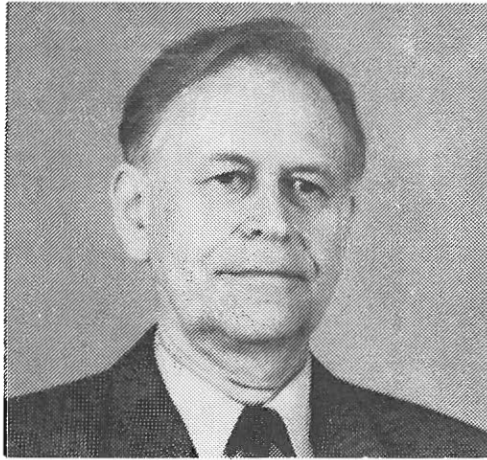
Sirkka-Liisa Laurila, tutk.apul./assistant

Kansi

Suomessa vietettiin itsenäisyyden 70-vuotishuhtapäivää 6.12.1987. (Kuva: Imported by the North Star Printing Co., Fitchburg, Mass. U.S.A. Made in Germany).

Cover:

Finland was celebrating her 70th birthday as an independent State on December 6, 1987 (Foto Imported by the North Star Printing Co., Fitchburg, Mass. U.S.A. Made in Germany).

Olavi Granö Siirtolaisuusinstituutin johtoon

Turun yliopiston kansleri Olavi Granö valittiin 27.11.1987 Siirtolaisuusinstituutisäätiön valtuuskunnan uudeksi puheenjohtajaksi. Siirtolaisuusinstituutin perustamiseen yli 10 vuotta sitten ratkaisevasti vaikuttanut prof. Vilho Niitemaa luopui puheenjohtajan tehtävästä ja hänet kutsuttiin instituutin kunnia-puheenjohtajaksi.

Siirtolaisuusinstituutisäätiön valtuuskunnan kokouksessa Turussa hyväksyttiin vuoden 1988 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Ensimmäisen vuoden toiminnassa on keskeistä vilkas tutkimustoiminta. Toimintakauden aikana tutkimuksen kohteina ovat mm. amerikansuomalaiset ja heidän historiansa, siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa sekä siirtolaisuusasiain neuvottelukunnalle tehtävä yleiskartoitus Suomen ulkoskandinaavisesta siirtolaisuudesta. Siirtolaisuusinstituutti osallistuu myös tulevana toimintakautena Suomen Amerikan siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlien viettoon ja Australian eurooppalaisen asutuksen 200-vuotisjuhliin.

Juhlavuosien viettoa varten instituutti rakentaa mm. kolme näyttelyä: Delaware-siirtolaisuuden näyttelyn, amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyn sekä Suomen Australian siirtolaisuuden näyttelyn, jotka kaikki kiertävät ensi vuonna eri puolilla Suomea.

Olavi Granö appointed Chairman of the Council of the Institute of Migration

Prof. Olavi Granö, the Chancellor of the University of Turku, was elected as the new Chairman of the Council of the Institute of Migration on November 27, 1987. Professor Vilho Niitemaa, who played a crucial role in the foundation of the Institute of Migration over 10 years ago, has resigned the Chairmanship and he has been appointed Honorary Chairman of the Institute.

At its meeting in Turku, the Council approved the proposed plan of operations and budget for 1988. The central element in the coming year's operations will be a vigorous program of research, including projects on Finnish-Americans and their history, articles about migration in the Finnish press, and general survey of the Finnish emigration outside Scandinavia, commissioned by the Committee on Migration Affairs.

During the coming period of operations the Institute of Migration will also be taking part in the celebrations of the 350th Anniversary of Finnish emigration to America and in the Bicentenary of European settlement in Australia.

In connection with these celebrations, one of the Institute's contributions will be the mounting of three exhibitions, dealing with the settlement of the Delaware River Valley, Finnish-American postcards, and with Finnish emigration to Australia. All these exhibitions are to go on tour in Finland next year.

Finnish Independence Day in the United States

The American Finnish festival calendar is well known for Laskiainen, Vappu, Juhannus, Vortsulai, Finn Fest, and Pikkujoulu. There is yet another traditional event, Finnish Independence Day. It has been celebrated in Finnish communities throughout the United States in a manner and historical framework similar to the homeland.

The celebration of freedom and independence for this young republic, our forefathers' and the Finnish people's homeland, is celebrated on December 6 and every genuine American Finn also wants to participate with all his heart. Our people living in various communities across this broad America hold public celebrations with patriotic programs, speeches, songs, and music. There are many places where they cannot organize public celebrations but where the Finnish inhabitants celebrate with their families or just in the quiet of their homes. But all are warmed by the same emotion which throbs the same as in a Finnish heart and which offers the same sincere thanks to the Higher Power that He has blessed the fatherland which has been able to free itself of the foreign power and take its chosen place among the world's powers.¹

This selection from a December 2, 1922, editorial in the *Amerikan Suometar* (Hancock, Michigan) indicates that in five

Marsha Pentti, Ph.D.
Director of Archive of Finnish Studies, Suomi College, Hancock, Michigan

short years the celebration had taken a firm place in both public and private spheres.

Reading through *Amerikan Suometar*, for example, the quick adoption is apparent. Throughout 1917 and 1918 the struggle for independence made front page news. While *itsenäisyyspäivä* was established in Finland already in 1919,² there is no mention made yet of American

celebrations during that year perhaps because of the influenza epidemic which was raging and typically led to the banning of public gatherings. But in 1920, the paper had a big ad offering Finnish flags (the *Olympialippu*) as a suitable *juhla-merkki* to be used in celebrations for the price of one dollar. This year marks the beginning of reports of community events under local news columns from throughout the country. As well, there is consistent reporting on the content of the events and speeches in Helsinki.

The format of Independence Day (variously termed *itsenäisyyspäivä*, *itsenäisyysjuhla*, *Suomen itsenäisyydenjuhla*, and *Suomen lippupäivä*) was clearly established from the start as focusing on "a suitable and solemn program."³ It assumed the homeland model of a serious celebration containing meaningful Finnish music, patriotic speeches and readings followed by refreshments. There was

never any confusion with the boisterous American means of celebrating the Fourth of July. The spirit is more consistent with Veteran's Day which commemorates the end of hostilities in 1918 and 1945 and American war dead. Always the focus is on the concept of a quality program.

At first, the celebrations were held on December 6, but by 1927 they were being held on weekends, often on Sundays. An early (1920) celebration described as the first in Negaunee was already a full-blown event with a choir, a speech (*juhlapuhe*), readings and piano solos as well as the singing of "Maamme" and "America" followed by a coffee table. Speakers usually were prominent American Finns such as newspaper editors, pastors, businessmen, and scholars. In urban areas, such as New York City, they might be Finnish diplomats such as attaché Akseli Rauanheimo-Järnefelt (1922). The programs could be quite elaborate such as

Jouluk.
6
päivää

Juhlivat suomalaiset Suomen itsenäisyyttä. Sopivin juhla-merkki on
SUOMEN LIPPU (Olympialippu)
Hinta \$1.

Seuroille ja juhlatöimikunnille lähetetään lippuja pyydettyä. Tilaukset lähetettävä os.: Suom. Lut. Kustannusliike, Hancock, Mich.

MONES
F. W.
Kirjoja
AUG. ED

Advertisement for Finnish flags. *Amerikan Suometar* (December 2, 1920).

SUOMEN TASAVALTA

1917 — JOULUKUUN 6 p. — 1927

Tänään on Suomen itsenäisyden päivä. Tänään Suomen kansa ja Suo-
men heimolaiset muissa maissa vieräivät Suomen vapauden arvomiehen
sytteenä vuosijuhla.

Suomalaiset ovat itsikkaita ja edustamattomia ihmisiä, vaikka he ovat
nuorimpia sivistyksensä suhteen. Ainaistiaan sitä vuotta sitten eli se
peeni kansa, jolla ei ollut kukaan eikä ollut kukaan kirjallisuutta. Tä-
näpäivänä on Suomen kansa korkeasti sivistynyt, joka ei anna
keinokkaan ihailijoidensa, vaan on sillä vartaloa koulutuksellisesti sekä
sen avulla harjoittaa valitusta ja kirjallisuutta, sen lisäksi etään väestö
maailman parhaimmalle "Kalevala", jota suuremmoinen suomalainen se-
pillinen runotiloi on voin. A. on ollut aivan "Hodin" rinnalla.

Tähtenäpäivänä valla on luvutettu Suomessa presidentille, joka on va-
rassa ollut vuotta. Tait luoti kansan saaneita edustantia, jonka 200 jä-
sentä valitaan kahdeksi vuodeksi kerralla. Suomessa on loppujen lopuksi
suuri sanostekokorkein. Kaikki kansalaiset, jotka ovat tähtenästä 14 ikä-
vuotta, saavat äänensä. Hallinussuhteen johdosta on kyykkäillä edustaj-
miehiltä ja johtamattomia miehiä. Virkakauden valmistajien hallitusta
ja loppuosastajan väestön taitavasti ja yhdistä heikkäistä. Suomi on voin
nämä harvoja maita, joka oli jo vuonna 1913 luokiteltu sen vuoden ikä-
luokkaan.

Suomi on kansallista sivistyneet vuosikymmenen seurasta, matkustamis-
laista ja kyttyästä. Se on rohkeasti astunut pohjoisella valoon ottak-
seen ansaitun ja kunnioittelun polkan Suomen tasavallina kansojen -maail-
ma perheessä, josta joka on, joka vapautta rakastaa, tekee kimmua entillä
— 200MI — tina vapauden vuosijuhlam.

Houghton National Bank

HOUGHTON MICHIGAN

... SAALAVANA mi
Standard Oil se
ta ja juksent
garage

Standard O

MAKCCCK

AMERIKAN SUOME

... JROCERIA ja LIHAA
Isaac Lehto & Sons

Ad honorem Finnish independence. *Amerikan Suometar* (December 6, 1927)

the one held in the South Range, Michigan, Kaleva Hall in 1922 which included a play and melodrama as well as the other typical program elements. In important anniversary years, such as 1927 and 1937, programs were particularly extensive. In 1927, the Hancock High School auditorium was the setting of a program which included the Suomi College orchestra, a men's choir, a two act dramatization utilizing the poetry of Eino Leino and the *Kanteletar*, as well as speeches, readings, solos, and the closing of the program with "Maamme" and "America." This grand occasion was sponsored by a coalition of local groups - - the Kalevans, Suomi College, the Copper Country Lauluveikot, the temperance society, and the Hancock Evangelical Lutheran Church choir. A newspaper ad placed by a local bank saluted Finns ("Finns are intelligent and progressive people although they belong to the group of newer civilized nati-

ons"4) and Finland ("Everyone who loves freedom salutes you, Suomi, on this your anniversary of freedom"5).

A duality of identity and a recognition of the American context was visible from the beginning. "America" and "The Star Spangled Banner" were included on programs. If there was a flag ceremony, the American was represented. In later years, the primary language became English; but still today an Independence Day program remains a time when Finnish is heard. Now the celebrations are occasions to familiarize Finnish Americans, who are well beyond the immigrant generation, with a nation and often a heritage which are not familiar. Independence Day has become a time not only to strengthen identity but also to learn facts.

The original essence of Independence Day was one of duty. Excerpts from several years' descriptions of various descriptions of various celebrations show

the patriotic sensitivity connecting Finns in America with the *isänmaa*.

*Let no American of Finnish descent say Finland's independence is no concern of ours. We have no right thus to evade our responsibility. The duty to help Finland is ours. By helping, we thereby prove our Americanism. America's mission is to democratize the world. In helping Finland to seek recognition of her independence as a nation, we Americans are helping our country to fulfill its noble world mission.*⁶

*The local people are worthy of heartfelt recognition for organizing a successful patriotic celebration.*⁷

*The sixth day of December 1917 means more to the people of Finland than any other day in past or present history. It is its birthday when it was born as an independent nation among the world's peoples. The commemoration of the sixth day of December is to the people of Finland great and sacred and duty bound.*⁸

*Finns have not yet been able to celebrate independence many years. Thus it gives us more pleasure in this foreign country to gather in the knowledge that we are free citizens of a free Finland.*⁹

*In South Range this celebration is honored greatly because the local pastor is a devoted and enthusiastic patriot who understands the duty not only for himself, but also to lead his parishioners in a special event to thank the Lord for all the good He has done for our Finland throughout time and particularly for the independence of Finland which the people of Finland finally received at his hand. The people of Finland gave their sons into the flames of the war of independence and bought the freedom of the fatherland at a high price. . . . Our people in the homeland recognize this celebration of independence throughout the land and the same duties belong also to us Finns here.*¹⁰

We believe that the many obligatory teachings which can be gained in the celebration will imprint themselves eter-

*nally in the mind.*¹¹

*The Finnish people are urged to attend this celebration in great numbers because the celebration certainly is great in national significance.*¹²

*We Finns here in our new homeland send our heartfelt congratulations to the free people of Finland and we promise our strength in the work of construction. . . . To us, too, is brought a freedom as former members of the nation. This obligates us to live and act here in America so that we bring honor not just to ourselves and to our people but also to the entire Finnish people [heimo] in the name of a free Finland.*¹³

The symbolic significance of the day in terms of responsible patriotism is obvious. While the sentiment is expressed towards the republic of Finland, the occasion allows the strengthening of feelings of identity, in this case ethnicity, within the American context. It would seem that during early years the celebration might not have been enjoyed by all Finnish Americans. A 1922 report from Ishpeming, Michigan, notes: "The celebration of Finland's independence is not a celebration for any particular faction nor does it inveigle anyone for the good of any faction or group. . . . for it is hoped that everyone will take part in the same way."¹⁴ The division of "Reds" and "Whites" also existed in the United States.¹⁵ While it may not have appealed to all immigrants, Independence Day did have the character of a community event. In the twenties money also often was collected for Finland's orphans either in the form of a collection or by the sale of badges giving practical expression of group support of the homeland.

Typical early sponsors of celebrations were temperance societies, the Knights and Ladies of Kaleva, and Finnish Evangelical churches. Today the sponsorship is broader based as is the membership of extant Finnish organizations. In 1987, a random sampling of groups sponsoring Independence Day celebrations include

OHJELMA

Suomen Hämäläisyseuran 18-vuotisjuhlassa Hancockin Korkeakoulun juhlasalissa tiistaina jouluk. 3 p. Suomi-Opioston, Kalevan Nuorten ja Kalevan Ritarien, Kuparisaaren Lauluorkesterin, Hämäläisnuorten ja Hämäläisten Ev.-Lut. Seuran, Kirkkokoron järjestäminä.

1. ALKUSÖYTÖ: Præledium säv. Järnefelt
Suomi-Opioston orkesteri.
2. TERVEHDYSSANAT Tuomitt. E. Eganstamoinen
3. YKSINLAULUA: Tarkassa hiljät hienohelut, säv. Kilpinen
Mäenlaulu säv. Hannikainen
Laulajatar Elin Suokas-Steinback.
4. LAUSUNTAA: Leijonallippu kirj. Koskenlammi
Mrs. M. Niemen.
5. KEVYÄN HERÄTYSBA säv. Bach
Suomi-Opioston orkesteri.
6. JENLÄPÖHE Paast. A. Kängösa.
7. YKSINLAULUA: Jääkärinmarssi säv. Sibellus
Vaalitaja säv. Schubert
Tri Henry Holm.
8. ISÄMAAN VIRSI Kaikki
9. UHRIPÖHE Mr. J. H. Jaaberg
joka jälkeen kannetaan uhritilalla Suomen kotonaalle Suomi-Opioston orkesterin soittaessa suomalaisia sävellyksiä.
10. MIESKUOROLAULUA:
Karijalan Jääkärinmarssi sovit. Niemen
Tähti-Ola säv. Niemen
Star Spangled Banner säv. John S. Smith
Kuparisaaren Lauluorkesteri.
11. SUURIN MÄNA: 5-kuvaelmäinen draamallinen legendo,
Suomal. Kansanlaulun draamatisointi ja säv. Martti Niemen
Laulutekstinä käytetty Eino Leinin y. m. runoja
sekä runoja Kantelettarosta.
12. MAAMME JA AMERICA Kaikki
Kuoron ja orkesterin johtaa säveltäjä Martti Niemen.
Alkaa klo 7:30 illalla.

First Prize
Second Prize
Third Prize
Fourth Prize
Fifty Prize
(In case of tie
prize to)

HA

Houg

Official D

Tenth Anniversary program in Hancock, Michigan. *Amerikan Suometar* (December 3, 1927)

13845 Woodrow Wilson St. Grand
DETROIT, MICHIGAN

Suomen itsenäisyyden 20- vuotisjuhlaa

juhlitaan jouluk. 11 p. Highland Parkin korkeakoulun juhla-
salissa. Ovet avataan klo 7:30 ja ohjelma alkaa klo 8 illalla.
Oviliput 40c. Ohjelmassa esiintyy parhaat voimat. Joka nu-
mero on tarkoitustaan vastaava ja arvokas.

DETROIT, MICHIGAN

Ad for independence celebration. *Amerikan Suometar* (December 7, 1937)

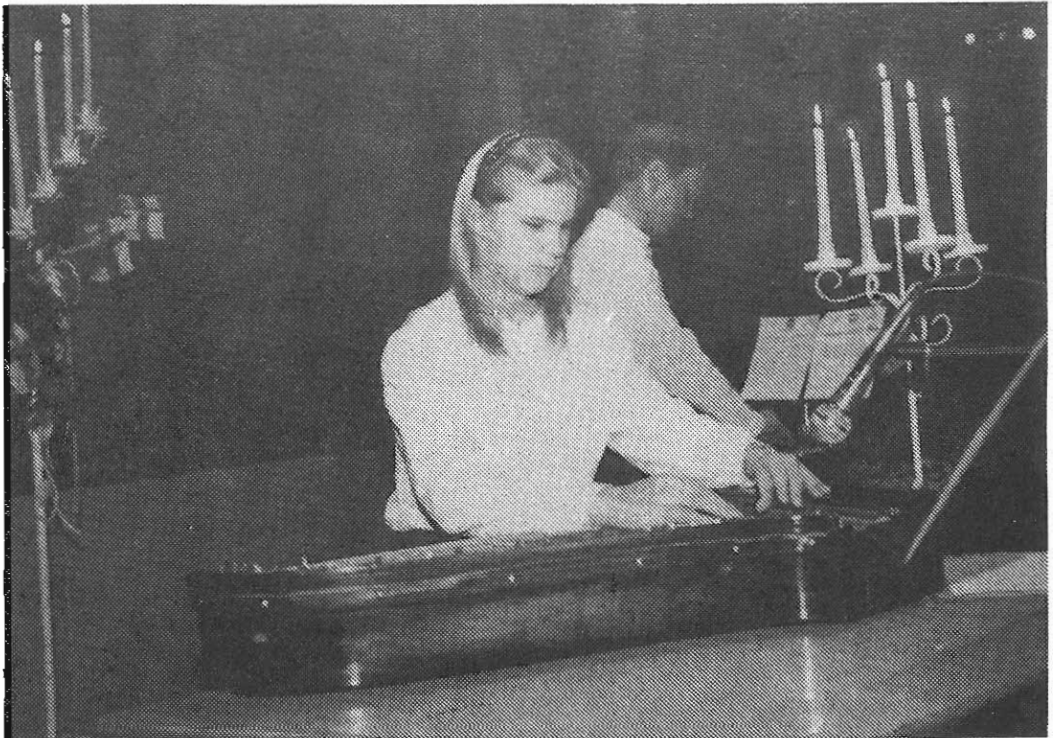
the Bethel Lutheran Church (Ishperning, Michigan), Finlandia Foundation (Boston, Massachusetts; New York, New York), Finnish American Heritage Society (Canterbury, Connecticut), Finnish Historical Society at the Finnish Cultural Center (Detroit, Michigan), and Suomi College (Hancock, Michigan). For over sixty years the standard model has been followed as is apparent from the Boston publicity:

The program will open with a flag ceremony and the president's welcoming address. Leonard Kopelman, Honorary Finnish Consul, will give the key-note talk, which will be followed by a brief but beautiful series of performances in celebration of the day. The New England Conservatory Brass Quintet will be on hand for the traditional SOI KUNNIAKSI LUOJAN among other well-known pieces. Other performers will include Aina Cutler reciting some short poems, the REVONTULET FOLK DANCERS, and a sekakuoro organ-

*ized by our musician in residence extraordinaire, Roy Helander. After the program we plan to have delicious Finnish homemade hor d'oeuvres.*¹⁶

All performers nor the setting (John Hancock Building) are not Finnish but the format is traditional. The New York celebration features "almost all performers [who] have been imported from Finland."¹⁷ As contemporary events focus on Finland, the symbolic value placed on homeland speakers is high.

A more home-grown program in the heartland of Finnish America is that presented annually by Suomi College. The college perceives the celebration to be vital to its mission. "Suomi is dedicated to preserving and maintaining Finnish-American culture and creating higher educational opportunity for students in a small college setting." The institution has been involved in celebrations for decades; typically they have been sponsored by Kon-

Mari Salmi Coale and Melwin Kangas playing kantele at Suomi College Independence Day Celebration (December 5, 1984)

ventii, the oldest student club which is dedicated to the maintenance of the Finnish language and culture. The college staff and surrounding community includes many knowledgeable about Finnish culture so that a hometown program features individuals who have national reputations.

Independence Day in America is a public presentation of affection for the Old Country made on a local level. Investigations should be made of audiences as to their composition and reasons for attendance. At the Hancock celebration the audience is made up of primarily "older" Finns who typically are of the second generation but who may be third generation in this area of old settlement, "younger" Finns with a strong affection for Finland who might be termed "Finnophiles," some recent immigrants, Finnish exchange students or professors, and non-Finnish community members interested in the dominant local ethnic culture. Extensive fieldwork should be done throughout the country as local Finnish communities vary widely in composition. Especially important would be the determination of the meaning of the event in relationship to other well-known Finnish celebrations in the United States. Yet it is clear from this preliminary paper that when American Finns gather amidst Finnish flags, blue and white color schemes, candlelight, the strains of kanteles or Sibelius's compositions, and tables spread with *lipeäkalaa*, *nisua*, and *joulutorttuja*, that they are reinforcing their Finnish iden-

tity. The celebration also is a time of local gathering, rather than being national, whereby one community can strengthen its identity within multicultural America.

Footnotes

1. *Amerikan Suometar* (December 2, 1922), p. 4.
2. See Matti Kuusi, "Itsenäisyyspäivä," *JUHLA-KIRJA: Suomalaiset merkkipäivät* (Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura), p. 184.
3. *Amerikan Suometar* (December 2, 1922), p. 5.
4. *Amerikan Suometar* (December 3, 1927), p. 5.
5. *Ibid.*
6. O.J. Larson, "What of Finland?" *Siirtokansan Kalenteri* (1919), p. 150. *Original in English.*
7. *Amerikan Suometar* (December 7, 1920), p. 7.
8. *Amerikan Suometar* (December 9, 1920), p. 4.
9. *Amerikan Suometar* (December 6, 1921), p. 4.
10. *Amerikan Suometar* (December 9, 1922), p. 5.
11. *Amerikan Suometar* (December 12, 1922), p. 3.
12. *Amerikan Suometar* (December 1, 1927), p. 7.
13. *Amerikan Suometar* (December 4, 1937), p. 4.
14. *Amerikan Suometar* (December 2, 1922), p. 7.
15. I recently heard, for example, a story of how in 1929 in a large Finnish American community a Finnish immigrant who had fought on the side of the Whites was waylaid by a group of "Communists" intending murder. This true experience story indicates the high level of tensions on this side of the Atlantic.
16. "Finlandia Foundation" (November 1987), p. 1.
17. *New Yorkin Uutiset* (November 24, 1987), p. 15.

Appreciation is extended to Dan Maki, Vieno Pentti, Lorraine Richards, and Madeline Weaver for their assistance in preparing this paper.

Heimat als Ergebnis des menschlichen Schaffens

Das Beispiel der finnischen Einwanderer in Neuseeland

Dieser Artikel basiert auf meiner Masterarbeit "Anpassung der finnischen Migranten in Neuseeland. Die lokale Identität in einer kleinen Gemeinde" im Institut für Kulturanthropologie und Europäische Ethnologie der Johann Wolfgang Goethe-Universität in Frankfurt am Main. Grundlagen der Untersuchung waren Forschungsergebnisse, die von zwei Aufenthalten (im März 1985 und vom Dezember 1985 bis Januar 1986) unter den finnischen Einwanderern in Kawerau herrührten.

Die finnische Einwanderung in Kawerau begann als Folge des Mangels an Fachleuten in der sich entwickelnden neuseeländischen Papier- und Zelluloseindustrie.

In Kawerau wurde im Jahre 1953 mit dem Bau der Papier- und Zellulosefabrik "Tasman Pulp and Paper" begonnen. Ein Jahr später wanderten siebzehn Facharbeiter mit ihren Familien in die gleichzeitig entstehende Stadt ein. Sie hatten einen vierjährigen Arbeitsvertrag mit "Tasman Pulp and Paper" abgeschlossen. Die Aufgabe dieser Finnen war es, Neuseeländer für verschiedene Tätigkeitsbereiche in der Papier- und Zelluloseindustrie auszubilden.

Im Jahre 1962 vergrößerte sich diese

Sinikka Puosi studiert an der Johann Wolfgang-Goethe-Universität in Frankfurt am Main

Einwanderergruppe durch weitere zehn Familien und einige Junggesellen. Alle kamen zunächst für zwei Jahre. Zum größten Teil kehrten diese Finnen nach dem Ablauf ihrer Arbeitsverträge nach Finnland zurück bzw. verließen Neuseeland für ein anderes Land.

Zudem kamen Verwandte der bereits Eingewanderten am Ende der 50er bzw. am Anfang der 60er Jahre. Sie waren keine angelernten Fabrikarbeiter, hatten aber einen Arbeitsvertrag mit "Tasman"

aufgrund der Vermittlung der ersten Finnen abschliessen können, die ihnen vor der Einreise nach Neuseeland auch Wohngelegenheit garantieren mußten.

Heute besteht der finnische Bevölkerungsteil Kaweraus aus pensionierten Ehepaaren bzw. Witwen sowie aus Leuten, die noch am Arbeitsleben teilnehmen. Zudem leben die meisten Mitglieder der zweiten Generation mit ihren Familien am Ort. Einige von ihnen wohnen in Auckland oder sind nach Australien ausgewandert.

Bei der Analyse der Feldforschungsergebnisse habe ich mich auf die finnischen Einwanderer der ersten Generation in Kawerau konzentriert.

Theoretische Grundlagen

Die Integrationstheoretischen Ansätze hinsichtlich der Anpassung des Migranten gehen von folgenden Annahmen aus. Der Migrant kann durch den unilinearen und irreversiblen Prozeß zu einem "statischen Endzustand" der Umweltaneignung gelangen. Dieser "statische Endzustand" ist mit der relativ spannungsfreien Angleichung an die Kultur des Gastlandes gleichzusetzen (vgl. Hettlage 1984). Solche Ansätze betrachten die Anpassung des Migranten aus der Perspektive des Gastlandes.

Um dieser Perspektive entgegenzuwirken haben Hettlage-Varjas und Hettlage eine Theorie entwickelt, die das "Fremdsein" aus der Sicht des Migranten selbst betrachtet: die "Zwischenwelt" - Theorie. Danach besteht die Lebenswelt des Migranten aus zwei Welten: aus der Herkunfts- und Aufnahmekultur. Zwischen diesen Welten existiert ein Spannungsbereich, für dessen Entspannung sich ein "potentieller Erfahrungsraum" ausbreitet. Der "potentielle Erfahrungsraum", der im Anpassungsprozeß des Migranten eine wichtige Rolle spielt, wird

je nach dem, was den Handlungsmöglichkeiten eher angemessen erscheint, (...) mit alten und/oder neuen Normen, Gewohnheiten, Zielen und Gegenständen materieller Kultur angefüllt (Hettlage-Varjas/Hettlage 1984, 380).

Der Migrant ändert also sein Verhältnis zu den erfahrenen und erfahrbaren Lebensformen laufend. So ist das Konzept der "Zwischenwelt" *weniger eine einmalige Zustandsbeschreibung als ein Denk- und Handlungsprozeß (Hettlage-Varjas/Hettlage 1984, 378).*

Daraus läßt sich feststellen, daß der Anpassungsprozeß als eine dynamische, in flexiblen Phasen verlaufende Identitätsarbeit zu verstehen ist, um über die Kulturspannungen zwischen den Kulturen zu einem "entspannt(er)en Selbst- und Weltbezug zu gelangen".

Da die "Zwischenwelt" - Theorie aber vorrangig nur von einem sozialen Aspekt ausgeht, wird die theoretische Grundlage um einen kulturanthropologischen Aspekt ergänzt: um das Raumorientierungsmodell.

Das kulturanthropologische Verständnis geht davon aus, daß sich der Lebensraum dem Menschen als Satisfaktionsraum erweisen müßte, das heißt als ein Raum, *der ihm (dem Menschen) Satisfaktion gewährt, in dem er vorgebildete und erlernte Strebungen verwirklichen kann (Greverus 1972, 50).*

Die vertraut gewordenen Wertorientierungen und Verhaltensmuster ermöglichen dem Menschen, seine an den Raum gerichteten Bedürfnisse zu befriedigen: Bedürfnisse nach materieller Sicherheit, nach sozialen Kontakten, nach Verhaltenssicherheit, nach Aktivität und Mitgestaltung. Ist eine Befriedigung der raumbezogenen Bedürfnisse möglich, wird der Raum zum Handlungsraum, zu einem vertrauten Raum, in dem der Mensch seine Identität, im „Sich-Erkennen, Erkennt- und Anerkanntwerden“, entwickeln kann. Ge-

rade der schöpferische Umgang mit Raum verleiht dem Menschen seine Identität in einem Raum, denn die Identität des Menschen bedeutet nicht nur, daß er (...) sich in einer sozialen Dimension verwirklicht, sondern auch, daß er sich aktiv einen Raum aneignet, ihn gestaltet und sich in ihm "einrichtet" - das heißt zur Heimat macht (Greverus 1979, 28).

Aus diesem Gedankengang läßt sich ableiten, daß die Heimat das Ergebnis des menschlichen Schaffens ist. Demnach bedeutet "Heimat" nicht einen einmaligen, unveränderlichen Raum, sondern ihr steht "die Möglichkeit der Ausdehnung, der Einengung oder der Gewinnung neuer Heimaten" gegenüber. Die Fähigkeit des Menschen, einen Raum zu gestalten und sich in ihm einzurichten, ermöglicht ihm, sich auch einen fremden Raum vertraut zu machen. Diese menschliche Fähigkeit spielt für den Migranten während seines Anpassungsprozesses an die neue physische und sozio-kulturelle Umwelt eine entscheidende Rolle. Der Migrant kann sich den fremden Raum so aneignen, daß er die Qualität einer "Heimat" gewinnt. Die Voraussetzung für die aktive Aneignung einer unvertrauten Umwelt ist, daß der Migrant die Raumsymbole und dadurch die Wert-, Normen- und Verhaltenssysteme der fremden Gesellschaft versteht und anerkennt.

Der Migrant ändert laufend sein Verhältnis zu der fremden sowie zu den verlassenen sozio-kulturellen Umwelt. Seine Erfahrungen in der Aufnahmegesellschaft wie in der Herkunftsgesellschaft bestimmen die Art und Weise, wie er seine unmittelbare Umwelt gestaltet und sich in ihr einrichtet, mit anderen Worten: wie er seine "Heimat" abgrenzt und definiert.

Aus diesen theoretischen Überlegungen habe ich unter anderem folgende Fragestellungen entwickelt:

Inwiefern verwendet der Migrant für seine Identitätsgewinnung aus der Herkunftskultur mitgebrachte Gewohnheiten, und welche Anregungen aus der Aufnahme-

kultur braucht er dafür?

In welchem Maß bedarf der Migrant der Anerkennung der Einheimischen bzw. seiner Landsleute für seine Identitätsbestätigung?

Inwiefern selektiert der Migrant Normen, Werte, Einstellungen und Verhaltensweise der Aufnahme- bzw. Herkunftsgesellschaft für seine Identitätsarbeit?

Diese Fragen habe ich mit den Methoden, die ich im folgenden kurz darstellen werde, während der Feldphase meiner Untersuchung zu überprüfen versucht.

Multimethodischer Ansatz

Generell wendet der Forscher bei der Datenerhebung während der Feldphase verschiedene Forschungstechniken an. Für meine eigentliche Feldphase (vom Dezember 1985 bis Januar 1986) habe ich Methoden ausgewählt, deren Durchführbarkeit ich aufgrund meiner Erfahrungen mit den Untersuchten im März 1985 einschätzen konnte.

Die teilnehmende Beobachtung und das Interview galten als wichtigste Erhebungstechniken. Die teilnehmende Beobachtung bestand darin, daß ich am alltäglichen Leben der Untersuchten teilnahm, indem ich bei den einen lebte und von den anderen zum Essen bzw. Kaffee sowie zu ihren Freizeitbeschäftigungen eingeladen wurde. Zudem habe ich Gelegenheiten gehabt, Ereignisse der finnischen Einwanderer and Sontagen sowie an Feiertagen mizuerleben.

Die angewandte Interviewform war das sogenannte offene Interview. Danach war ich lediglich an einen Frageleitfaden gebunden, der aus verschiedenen Fragekomplexen bestand. Die Fragen dienten als Richtlinie für die Gespräche. Zum größten Teil sind die Interviews auf Tonbändern, gelegentlich auch im Feldtagebuch festgehalten worden.

Ergänzend zu den Interviews, die auch lebensgeschichtliche Berichte beinhalten, wertete ich schriftliche Dokumente aus. Es handelt sich zum einen um persönliche Dokumente wie Lieder, Poeme, Chroniken, Tagebücher und alte Photos; zum anderen um schriftliche Dokumente wie Protokolle der Sitzungen des finnischen Vereins in Kawerau sowie um einige sowohl in Finnland als auch in Neuseeland erschienene Zeitungsartikel über die Untersuchungspersonen.

Neben den qualitativen Methoden habe ich als quantitatives Verfahren zwei Bewertungstests ausgewählt. In dem einen ging es um Bewertung von Eigenschaften der Finnen und Neuseeländer; in den anderen handelte es sich um Bewertung verschiedener Phänomene der finnischen Kultur. Ich werde hier die Anwendung dieser Tests nicht näher darstellen.

Im folgenden Bericht über meine Forschungsergebnisse gehe ich lediglich auf einige Phänomene ausführlicher ein, die aus kulturanthropologischer Sicht für die Identitätsarbeit des Migranten in seinem Anpassungsprozeß an die fremde Umwelt notwendig sind.

Potentielle Voraussetzungen für die Anpassung

Wenn der Mensch seine vertraute Umwelt verläßt, um in einem fremden Land zu siedeln, begleiten ihn nicht nur seine gewohnten Verhaltensweisen, Normen und Werte, sondern auch bestimmte Erwartungen an seinen zukünftigen Lebensraum. Diese Erwartungen entstehen zum großen Teil aus seinen Vorkenntnissen über das Einwanderungsland. Aus diesem Vorwissen bildet er das Vorstellungsbild über sein zukünftiges Leben in der Fremde, das heißt: wie er sich in seinem Alltag einrichten und an der fremden Ort einleben wird.

Die Vorkenntnisse der finnischen Ein-

wanderer in Kawerau beschränkten sich vorwiegend auf die Versprechungen des Arbeitsvertrages, der zunächst für vier Jahre abgeschlossen wurde. Der Vertrag garantierte ihnen die sichere Arbeitsstelle und die Unterkunft im neuen Einfamilienhaus sowie die kostenlose Ausbildung der Kinder. In den Gesprächen mit den Untersuchungspersonen wurde mir zudem deutlich, daß sie die Einwanderung mit der Familie und insbesondere mit anderen Landsleuten als eine Erleichterung empfunden hatten. "Wir waren wie eine große Familie", wie ein Informant es ausdrückte.

Aufgrund der Gruppeneinwanderung und zum Teil auch wegen des befristeten Arbeitsvertrages hatten die finnischen Einwanderer in der Anfangszeit kaum Bedürfnisse, enge Kontakte mit Neuseeländern zu knüpfen. Sie verbrachten ihre Freizeit meist untereinander, indem sie sich abends bei jemandem zu Hause versammelten bzw. sich zu sportlichen Aktivitäten trafen. Sie veranstalteten auch gemeinsame Feste, vor allem am Silvester, am Unabhängigkeitstag Finnlands sowie am Mutter- und Vatertag.

Obwohl die fremde sozio-kulturelle Umwelt für die finnischen Einwanderer eine Gesellschaft mit weitgehend unvertrauten Normen, Werten und Verhaltensweisen war, führte die Begegnung mit dem Unvertrauten keineswegs zu einer Isolation. Auf meine Frage, wie sie mit den Anfangsschwierigkeiten zurecht kamen, drückten sowohl die männlichen als auch die weiblichen Befragten ihre Reaktion mit dem Sprichwort aus: "wer im Lande bleibt, soll sich die Gepflogenheit des Landes aneignen oder er soll das Land verlassen". Als Alternative zur gewohnten finnischen Lebensweise haben sie auch die Anpassung an die neuseeländische Gesellschaft gesehen. Aufgrund dieser Einstellung konnten sie der neuseeländischen sozio-kulturellen Umwelt offen gegenüber stehen und ihr Dasein als leb- und gestaltbar betrachten.

Beginnende Aneignung der sozio-kulturellen Umwelt

Der erste Annäherungsversuch an die neuseeländische Gesellschaft ging von den Frauen aus, die nicht nur eine Abwechslung für ihren Alltag als Hausfrauen suchten, sondern auch Kontakt mit den Einheimischen knüpfen wollten.

Aufgrund ihrer mangelnden Sprachkenntnisse, die sich als die größte Barriere in der Auseinandersetzung mit ihrer neuen sozio-kulturellen Umwelt erwies, mußten notwendigerweise andere Kommunikationsmittel gefunden werden. Nachdem die Frauen auf die Idee gekommen waren, die finnische Kultur anderen Bewohnern Kaweraus nahe zu bringen, begannen sie, festliche Veranstaltungen zu organisieren.

Den Finninnen wurde ihr Vorhaben durch eine gewisse neuseeländische Gepflogenheit erleichtert. In der neuseeländischen Gesellschaft wird nämlich viel Wohltätigkeitsarbeit von inoffiziellen Gruppen organisiert. Solche Aktivitäten leisten eine notwendige finanzielle Ergänzung für die geringe staatliche Unterstützung an Institutionen, wie Schulen und Altersheimen.

Für den ersten Annäherungsversuch stellten die Frauen Handlungsentwürfe aus den bekannten und vertrauten Elementen der Herkunftskultur her. Sie zeigten mit Hilfe ihrer Männer den Bewohnern Kaweraus die finnische Kultur in Form von Volksliedern und -tänzen sowie von Essen im Rahmen eines festlichen Zusammentreffens. Den durch die Eintrittsgebühren erhaltenen Betrag spendeten sie der lokalen Schule. Auf diese Weise nahmen die finnischen Einwanderer, motiviert vom "etwas für einen guten Zweck zu tun", wie sie ihr Anliegen nannten, an der neuseeländischen Art von Wohltätigkeitsarbeit teil. Gleichzeitig trugen sie zur Entwicklung der jungen Stadt bei.

Der Erfolg dieses Annäherungsversu-

ches zeigte sich am entstandenen Interesse seitens der verschiedenen Institutionen der Stadt. Von den Vertretern dieser Institutionen wurden die Finnen um weitere Veranstaltungen gebeten.

Durch ihre kulturellen Aktivitäten hatten die finnischen Einwanderer sich einen Platz in der neuseeländischen Gesellschaft geschaffen. Dieser Platz hieß "Finnish Community", wie die Finnen von den Kawerauern benannt wurden. Die Initiative der Finninnen, aus ihrem häuslichen Rahmen hinauszutreten, stellte sich für die ganze Gruppe als ein wichtiger Faktor im Anpassungsprozeß an die neuseeländische sozio-kulturelle Umwelt dar.

Neuorientierung für die Zukunft

Nach dem Ablauf der vierjährigen Arbeitsverträge im Jahre 1958 stellte sich die Frage der Rückkehr nach Finnland bzw. des Bleibens in Kawerau. Die Vor- und Nachteile für beide Möglichkeiten wurden gründlich überlegt. Für die Entscheidung, am Ort zu bleiben, waren nicht nur die ökonomische Sicherheit und die günstige Klima Neuseelands maßgebend, sondern meines Erachtens auch der erreichte, anerkannte Platz als "Finnish Community" in der neuseeländischen Gesellschaft. Dies bedeutete gleichzeitig, daß Kawerau den Einwanderern nicht nur als einen Raum galt, der vorübergehend - für vier Jahre - mit dem vertrauten Raum des Herkunftslandes ausgewechselt worden war. Vielmehr wurde dieser Raum nun zum Zukunftsraum, in dem sie sich einrichten mußten.

Nicht nur Neuseeland, sondern auch Finnland bekam dabei einen neuen Stellenwert. Finnland war nicht mehr das Land, das man vorübergehend verlassen hatte, sondern das Land, aus dem man ausgewandert war.

Kawerau Finnish Club

Den finnischen Einwanderern war bisher wichtig gewesen, soweit wie möglich finnische Kulturelemente beizubehalten. Nun erwachte das Bedürfnis nach Pflege und Tradierung der Herkunftskultur. Deshalb wurde überlegt, einen offiziellen finnischen Verein ins Leben zu rufen. Da der Vorschlag über die Gründung eines solchen Vereins in Übereinstimmung aller Finnen akzeptiert wurde, fand die konstituierende Versammlung im Jahre 1961 statt, in der die Satzung für den "Kawerau Finnish Club" unterschrieben wurde.

Die Gründung eines Vereins auf der ethnisch-kulturellen Basis ist hierbei weniger auf das Bedürfnis der finnischen Einwanderer nach Beisammensein zurückzuführen. Sie ist vielmehr ein Zeichen ihrer Loyalität für das Herkunftsland. Ihr Bedürfnis nach zwischenmenschlichen Beziehungen zu den Leuten gleicher Herkunft war bereits ohne den offiziellen Rahmen erfüllt worden. Der Entstehung des "Kawerau Finnish Club" lagen andere Gedanken und Motive zugrunde.

Aus der Vereinssatzung gehen die kulturell funktional unterschiedlichen Aufgaben des Vereins hervor. Der erste Grundsatz beweist das bereits erwähnte Bedürfnis nach Pflege und Tradierung der finnischen Kultur, indem er verlangt, "die finnische Kultur sowie die finnischen Gebräuche beizubehalten, insbesondere in bezug auf die folgenden Generationen".

Auch die anderen Aufgaben des Vereins wurden in drei weiteren Grundsätzen festgelegt. Der zweite Grundsatz fordert, "die Vereinstätigkeit und die Interessen zwischen den Klub-Mitgliedern zu fördern". Die Aufgaben des "Kawerau Finnish Club" zielten nicht nur auf die Herkunftskultur, sondern auch auf die Aufnahmekultur, wie der dritte Grundsatz verdeutlicht. Er bestimmt, "zu einer mühelosen Anpassung der Finnen an die Umstände Neuseelands beizutragen". Der

vierte Grundsatz zeigt die außengerichtete Aufgabe des Vereins, indem er das folgende Ziel hat: "Den Kontakt mit der alten Heimat aufrechtzuerhalten und in Verbindung mit den Finnen in Neuseeland und Australien zu stehen".

Das Erwerben von Kenntnissen über die neuseeländische Lebensweise und das Kennenlernen der Geschichte Neuseelands galten den Einwanderern als notwendige Voraussetzungen für die Anpassung an die neuseeländischen Umstände. Aus diesem Grund luden sie sachkundige Personen zu den Klubabenden ein. So informierte unter anderem der "Headmaster" der Schule die Finnen über das neuseeländische Schulwesen. Ein lokaler Maori erzählte ihnen die Geschichte Kaweraus und der Umgebung. Andere Ziele des "Kawerau Finnish Club" versuchten die Finnen durch gemeinsame Tätigkeiten zu erreichen, indem sie weiterhin kulturelle Begegnungen gestalteten. Im Unterschied zur Anfangszeit konzentrierte sich das Beisammensein der Einwanderer an nationalen Feiertagen nun auf Veranstaltungen mit eingeladenen Gästen. Die Feste boten ihnen eine gute Gelegenheit zur Teilnahme an der Wohltätigkeitsarbeit. Darüberhinaus konnten sie eines der in der Vereinssatzung festgelegten Ziele zu erreichen: (...) in Verbindung mit Finnen in Neuseeland und Australien zu stehen. Sie luden nämlich die in verschiedenen Teilen Neuseelands lebenden Finnen zu gemeinsamen, vom "Kawerau Finnish Club" organisierten Veranstaltungen ein. Bereits im Gründungsjahr des Vereins (1961) veranstalteten sie ein Fest für den Unabhängigkeitstag Finnlands, das sie gemeinsam mit eingeladenen finnischen Einwanderern aus der nahen Umgebung - Tokoroa, Napier und Rotoroa - feierten. Auch Mitglieder von verschiedenen neuseeländischen Organisationen und Institutionen Kaweraus waren zu diesem Fest eingeladen. Der aus Australien eingereiste finnische Pfarrer hielt die Festrede, in

der er den eingeladenen Gästen die politische Geschichte Finnlands zusammenfassend erzählte. Zudem sagte er: "You don't press your opinions others nor do you make others relinquish the things they hold dear. Real friendship and devotion to new ways can prosper only in such an atmosphere of complete freedom. I am happy to see that the Finnish people here have made this beautiful country their own". Dieses Zitat bringt zum Ausdruck, daß die Anpassung der Finnen in Kawerau an den "New Zealand Way of Life" ein reziproker Prozeß gewesen war.

Das geschilderte festliche Ereignis diente nicht primär dem Zweck des Zusammenseins mit den Landsleuten, sondern man wollte sich auch weiterhin den anderen Stadtbewohnern als Finnen darstellen und dadurch die ethnische Identität in der Gemeinde bestätigen.

Zur Zeit meiner Feldforschung existierte der "Kawerau Finnish Club" nicht mehr. Wiederholt begründeten sowohl Männer als auch Frauen ihre Inaktivitäten auf der Vereinsbasis mit dem Argument: "Wir sind schon alt geworden". Sie hatten gehofft, daß die zweite Generation die organisatorischen Aufgaben übernehmen würde. Dabei stellte sich aber ein Hindernis dar. Die finnische Abstammung war eine Voraussetzung für die Mitgliedschaft gewesen. Somit waren die Ehepartner der zweiten Generation aufgrund ihrer anderen Herkunft ausgeschlossen. Da die Finnen der ersten Generation aber den Beitritt der gesamten Familie der zweiten Generation für das Weiterleben des "Kawerau Finnish Club" als notwendig erachteten, änderten sie die Vereinssatzung dahingehend, daß die Ehepartner ihrer Kinder die Mitgliedschaft erwerben konnten. Ihr Beitritt zum Verein brachte wieder unerwartete Probleme mit sich. Diese entstanden vorwiegend daraus, daß die neuen Mitglieder nur Englisch sprachen. Da die Gründungsmitglieder wiederum nicht genügend Englisch beherrschten, war keine erfolgrei-

che Zusammenarbeit möglich. Als weitere Veränderung der Satzung wäre es nach Meinung einiger Informanten für das aktive Vereinsleben notwendig gewesen, auch Englisch als offizielle Vereinssprache anzuerkennen. Dieser Veränderungsvorschlag wurde aber nicht angenommen, da solch eine Veränderung gegen den ersten Grundsatz der Vereinssatzung verstoßen hätte. Viele Aussagen bewiesen nämlich, daß die finnische Sprache eines der wichtigsten Elemente der finnischen Kultur darstellte.

Dies war aber wohl nicht der einzige Grund für das Absterben des Vereinslebens. Meines Erachtens hatten die ursprünglichen Grundsätze des Vereins nach über zwanzig Jahren nur noch wenig Gültigkeit für die erste Generation. Die Beibehaltung der finnischen Lebensweise sowie die Anpassung an die neuseeländischen Umstände brauchten keinen Verein mehr zur Unterstützung. Die Aufrechterhaltung des Kontakts mit der "alten" Heimat und mit anderen Finnen in Neuseeland basierte auf privaten Kontakten. Auch die an die Herkunftskultur gebundenen Tätigkeiten spielten nicht mehr die gleiche Rolle wie früher. Da ihre ethnische Identität bereits vor Jahren von Einheimischen anerkannt worden war, motivierte die Herkunftskultur sie nicht mehr zur Repräsentation. Auch ihre Beiträge zur Entwicklung der Stadt waren nicht mehr in der Weise notwendig, wie in den ersten Jahren nach der Gründung Kaweraus. Die finnische Abstammung, die den "Kawerau Finnish Club" zwei Jahrzehnte lang zusammengehalten hatte, erwies sich nach der Auflösung des Vereins nicht mehr als eine Gemeinsamkeit, die zu gemeinsamen Aktivitäten geführt hätte. Die heute noch im Gesellschaftsleben aktiven Finnen der ersten Generation können auf die ganze Gruppe nicht mehr integrativ wirken.

Die Tatsache, daß die zweite Generation die Aktivitäten des "Kawerau Finnish Club" nicht fortgesetzt hatte, ist meines

Erachtens nicht nur auf Sprachprobleme zurückzuführen. Es ist anzunehmen, daß die Auflösung des Vereins an dessen Zielen lag, an Zielen, die die erste Generation für ihre eigene Zwecke formuliert hatte.

Jeder Einzelne verwirklicht die in der Vereinssatzung formulierten, auf die "alte" Heimat gerichteten Ziele, vor allem die Bewahrung der finnischen Kultur, in seinem familiären Bereich. Indem die Finnen unter anderem die Muttersprache und die finnische *Eßkultur* sowie die finnischsprachige Literatur als wichtig einschätzten, waren solche Kulturelemente der "alten" Heimat in ihrem neuseeländischen Alltag integriert.

Obwohl Finnland - wie bereits erwähnt - für die Finnen im Laufe der Zeit einen anderen Stellenwert bekam, indem es als Land der Rückkehr an Wichtigkeit verlor, war es immer noch ein Bestandteil ihres Alltags.

Die "alte" Heimat als Urlaubsland

Als die Finnen im Verlauf der Jahre erkannten, daß eine Rückkehr nach Finnland nicht mehr in Frage kommen würde, wurde die "alte" Heimat zum Urlaubsland.

Der bisherige Kontakt mit Finnland bestand vorwiegend aus dem Briefwechsel mit den dort lebenden Verwandten und Freunden. Zudem vermittelten Medien wie Zeitschriften, Zeitungen und Radio Nachrichten über Ereignisse in Finnland. Da die finnischen Einwanderer die Veränderungen in der "alten" Heimat nicht direkt und persönlich erleben konnten, waren sie auf Beschreibungen und Berichte über die jeweilige Situation Finnlands angewiesen. Offenbar setzten sie sich mit ihren in der Erinnerung aufbewahrten Erfahrungen und mit dem Gelesenen und Gehörten vergleichend aus-

einander. Versuchten sie sich ein Bild von Finnland zu machen, bemerkte der eine oder andere vermutlich, daß das so rekonstruierte Bild immer weniger dem "alten" Bild entsprach und ihm fremde Elemente enthielt. Das somit zerstörte frühere Bild war eine Vorstellung, die sie aufgrund der jahrelangen Abwesenheit von Finnland idealisiert hatten.

Das Bedürfnis, das Herkunftsland wiederzusehen und das "alte" Bild mit dem "neuen" in der Realität zu vergleichen, war nach zwanzig Migrationsjahren so stark geworden, daß die meisten Einwanderer sich diesen Wunsch schließlich erfüllten.

Die Erfahrungen während des ersten Finnland-Urlaubs hatten ihnen bestätigt, daß ihr neuseeländischer Alltag den sozio-kulturellen Raum, das heißt den Handlungsraum, ausmachte: einen Raum, in dem sie sich inzwischen sicherer verhalten konnten als in der "alten" Heimat. Für die Frauen bestand dieser Alltag vorwiegend aus dem Leben im Haus und mit der Familie. Den Alltag der Männer erfüllte zudem die Arbeit in der Fabrik. Die Aussage "meine Heimat ist dort, wo meine Familie ist" drückt treffend die inhaltliche Bedeutung des Begriffs "Heimat", wie die Finnen ihn verstanden, aus.

Die in Frage gestellte "Heimat"

Der Ausdruck "meine Heimat ist dort, wo meine Familie ist" weist darauf hin, daß die Veränderung in den familiären Verhältnissen gleichzeitig zur Veränderung im Heimat-Verständnis führen kann. So habe ich folgendes feststellen können. Der Tod des Ehepartners oder der Wegzug der Kinder vom Ort hatten die Frage nach der Zugehörigkeit des ältergewordenen Einwanderers hervorgerufen.

Obwohl einige an eine Rückkehr nach Finnland nach dem Tode des Ehepart-

ners gedacht hatten, wurde sie nach über dreißig Jahren z.B. aufgrund der Entfremdung von der finnischen Lebensweise als unrealisierbar angesehen. So fanden vor allem die pensionierten Finnen andere Lösungen zu ihrer Situation. Trotz gewisser Fremdheitserlebnisse während des ersten Urlaubs in der "alten" Heimat sehnten sie sich nach neuen Erfahrungen in dem Land, das die meisten inzwischen als ihr Geburtsland bezeichneten. Das Reisen, das Unterwegssein, bot sowohl eine Abwechslung zum Alltag als auch eine Bestätigung des Zugehörigkeitsraumes. Dieser Raum war Kawerau, auch wenn sie dort nicht mehr im gleichen familiären Verhältnissen lebten, wie bei der Einwanderung. Kawerau bildete und bildet immer noch den Raum, in dem Menschen leben, mit denen sie jahrzehntlang Gemeinsames erfahren haben und mit denen sie sich identifizieren können.

Schlussfolgerung

Der Anpassungsprozess der finnischen Einwanderer in Kawerau hat sich als ein Denk- und Handlungsprozess mit dynamischen Charakter erwiesen, der weder zur direkten Übernahme des "New Zealand Way of Life" führte, noch schließlich ein Beharren auf dem früheren finnischen Lebensstil ergab.

Obwohl sie die Aneignung der neuseeländischen Gepflogenheiten als eine Voraussetzung für ihr Bleiben in Kawerau angesehen hatten, welches ihre Aussage "wer im Lande bleibt, soll sich die Gepflogenheiten des Landes aneignen oder er soll das Land verlassen" ausdrückte, war ihnen die Beibehaltung der finnischen Lebensweise ebenso wichtig. Beim Sich-Einrichten bestimmte ihre Einstellung zur Herkunftskultur die Selektion von neuseeländischen Werten, Normen und Verhaltensweisen. Die Aneignung

der neuseeländischen sozio-kulturellen Umwelt stellte sich für die Finnen nur insofern als notwendig dar, als sie zur Beibehaltung der für verwertbar gehaltenen eigenen kulturellen Werte und Normen beitrug.

Die finnischen Einwanderer hatten sich durch ihre Auseinandersetzung mit der sozio-kulturellen Umwelt Neuseelands den fremden und unvertrauten Raum angeeignet, ihn gestaltet und sich in ihm eingerichtet, indem sie Elemente beider Kulturen im Sinne des "zwischenweltlichen" Musters aufeinander beziehen konnten. Die "Zwischenwelt" war in dieser Weise zu einem Handlungsraum geworden, den sie gleichzeitig als ihre "neue" Heimat bezeichnet haben.

Literatur:

GREVERUS, Ina-Maria: Der territoriale Mensch. Ein literaturanthropologischer Versuch zum Heimatphänomen. Frankfurt am Main 1972

GREVERUS, Ina-Maria: Auf der Suche nach Heimat. München 1979

HETTLAGE, Robert: Unerhörte Eintragungen in ein Gästebuch - a propos "Gastarbeiter"! In: Schweizerische Zeitschrift für Soziologie 10/1984, 331 - 354

HETTLAGE-VARJAS, Andrea / HETTLAGE, Robert: Kulturelle Zwischenwelt. Fremdarbeiter - eine Ethnie?

In: Schweizerische Zeitschrift für Soziologie 10/1984, 357 - 403

PUOSI, Sinikka: Pienten siirtolaisryhmien suomalaisuuden säilyminen

In: Siirtolaisuus - Migration 3/1985, 1-8

PUOSI, Sinikka: Anpassung der finnischen Migranten in Neuseeland. Die lokale Identität in einer kleinen Gemeinde. Frankfurt am Main 1987

VEREINSSATZUNG des "Kawerau Suomi Seura -Kawerau Finnish Club" 1961

ZEITUNGSARTIKEL (ohne Daten): Finland's Independence Day Celebrated at Kawerau

Työn ja toiminnan tulos: uusi kotimaa

Esimerkkinä suomalaiset siirtolaiset Uudessa Seelannissa

Tutkimuskohteena olleet suomalaissiirtolaiset eivät tienneet paljoa maan oloista lähtiessään Uuteen Seelantiin vuonna 1954. He katsoivat neljän vuoden työsovimuksen tarjoamien etujen riittävän "uuden elämän" alkuun vieraassa maassa. Sekä perhe että muut samaan aikaan siirtolaisiksi lähteneet suomalaiset auttoivat englanninkieltä taitamatonta kohtaamaan alkuvaikeudet.

Vieraista elintavoista huolimatta suomalaissiirtolaiset eivät eristäytyneet Uuden Seelannin yhteiskunnassa. Jo muutamana kuukauden kuluttua Kawerauhun saapumisen jälkeen he asettivat päämääräkseen maan olosuhteisiin sopeutumisen. "Maassa maan tavalla tai maasta pois" ilmaisee osuvasti heidän asenteensa siirtolaisuuden alkuaikana. Tällaisen suhtautumisen ansiosta he pystyivät asennoitumaan avoimesti uuteen kulttuuriympäristöön.

Kielivaikeuksista johtuen siirtolaisten oli löydettävä toinen lähestymiskeino tutustuakseen uus-seelantilaisiin ja sen kautta heidän elintapoihinsa. Uuden Seelannin yhteiskunta avautui koko ryhmälle naisten aloitteesta. He päättivät "tehdä Suomea tunnetuksi" Kaweraun muille asukkaille. Eräs uus-seelantilainen tapa auttoi heitä tämän suunnitelman toteuttamisessa. Sen mukaan järjestävät epäviralliset ryhmät hyväntekeväisyysjuhlia. Sisäänpääsymaksuista ja myynnistä kertyneet tulot lahjoitetaan esim. koulujen ja vanhainkotien käyttöön.

Suomalaisnaiset järjestivät juhlatilaisuuden, missä he esittivät koko siirtolaisryhmän avustamana suomalaisia kansanlauluja ja -tansseja sekä myivät suomalaisia ruokaa. Kertyneet tulot he lahjoittivat

Kaweraun koululle. Menestystä saanut "esiintyminen" motivoi suomalaisnaisia yhä uudelleen "tekemään jotain hyvään tarkoitukseen", kuten he aktiivisuuttaan nimittivät.

Vuonna 1958 ensimmäisen työsovimuksen kuluttua umpeen oli päätettävä "jäädäkö Uuteen Seelantiin vai palatako Suomeen". Taloudelliset ja ilmastolliset edut saivat useimmat siirtolaisperheet jäämään Kawerauhun. Ennenkaikkea aktiivisella toiminnalla saavutettu tunnustettu asema Uuden Seelannin yhteiskunnassa auttoi päätöksen teossa. Kawerau, jonne he olivat lähteneet - alunperin neljäksi vuodeksi -, oli nyt asuinpaikka, johon heidän oli myös tulevaisuudessa sopeuduttava.

Samaan aikaan sai myös Suomi ja sen kulttuuri uuden aseman siirtolaisten mielessä. Nyt heräsi tarve "säilyttää suomalainen kulttuuri ja suomalaiset tavat" sekä välittää ne perinteenä seuraaville sukupolville.

Vuonna 1961 perustivat suomalaiset "Kaweraun Suomi Seuran", jonka ensimmäiseksi periaatteeksi tuli juuri e.m. päämäärä. Seuran tehtävänä oli myös yhteyden pitäminen vanhaan kotimaahan sekä Uudessa Seelannissa ja Australiassa asuviin suomalaisiin. Siirtolaiset järjestivät mm. juhlan Suomen Itsenäisyyspäivänä vuonna 1961. Kutsuvieraina olivat Tokoroan, Napierin ja Rotoroan suomalaisten lisäksi Australian suomalainen pappi sekä Kaweraun eri instituutioiden edustajat. Seuran toiminta ei ollut ainoastaan suomalaisuuteen liittyvää. Seuran jäsenet halusivat edesauttaa "suomalaisten Uuden Seelannin olosuhteisiin sopeutumisessa". Sitä silmällä pitäen he kutsuivat kerhoiltoihinsa uus-seelantilaisia, jotka selittivät heille Uuden Seelannin kouluoloja sekä kertoivat maan historiallisista tapahtumista.

"Kaweraun Suomi Seura" lopetti toimintansa 80-luvun alussa. Siirtolaisten toisen sukupolven ei onnistunut jatkaa seuran toimintaa. Ehtona oli, että seuran

viralliseksi kieleksi olisi tullut englanti. Sitä ei ensimmäinen sukupolvi hyväksynyt, sillä suomen kieli oli yksi tärkeimmistä kulttuurin tekijöistä, joka oli säilytettävä. Tämä ei kuitenkaan ollut ainoa syy seuran lopettamiseen. Mielestäni siihen vaikuttivat myös seuran periaatteet; periaatteet, jotka ensimmäinen sukupolvi oli laatinut omiin tarpeisiinsa siirtolaisuuden alkuvuosina. Toiminta yli kaksikymmentä vuotta vanhojen periaatteiden mukaan oli menettänyt merkityksensä.

"Kaweraun Suomi Seuran" lopetettua toimintansa ei pelkkä suomalaisuus siirtolaisten yhteisenä "omaisuutena" riittänyt pitämään yllä toimintaa. Nykyisin aktiivisesti toimivat suomalaiset eivät ole pystyneet vaikuttamaan koko ryhmään integroivasti. Jokainen toteuttaa seuran periaatteissa muotoillut suomalaisuuteen liittyvät toiminnot omassa perhepiirissä. Jokainen hoitaa myös yhteydenpidon vanhaan kotimaahan oma-aloitteisesti. Tämä yhteydenpito koostuu lähinnä kirjeenvaihdosta sukulaisten ja ystävien kanssa. Myös aikakauslehtien ja radion välityksellä he saavat Suomi-tietoa. Kun siirtolaiset totesivat, ettei paluusiirtolaisuus enää ollut ajankohtainen asia, muuttui Suomi lomamaaksi. Viimeistään kahdenkymmenen siirtolaisuusvuoden jälkeen toteuttivat useimmat siirtolaiset toiveensa nähdä vanha kotimaa, synnyinmaa, kuten he sitä nimittivät. He halusivat verrata lu-

etun ja kuullun perusteella muodostettua kuvaa "muuttuneesta Suomesta" omien kokemustensa kanssa. Lomakokemukset vahvistivat sen tosiasian, että Uudesta Seelannista oli vuosien aikana tullut heidän uusi kotimaansa. Uuden Seelannin tavat ja tottumukset olivat heille tutummat kuin elintavat Suomessa, joista he totesivat vieraantuneensa. Näiden kokemusten perusteella merkitsi kotimaa siirtolaisille sitä maata, missä perhe asuu. Näin määriteltä kotimaa viittaa siihen, että muutos perheoloissa voi aiheuttaa myös muutoksen kotimaa-käsitykseen.

Aviopuolison kuolema tai lasten siirtolaisuus esim. Australiaan ovat aiheuttaneet monelle paluumuuttoajatuksia. Kuitenkin vieraantuminen Suomesta on estänyt heidän paluumuuttonsa. Sen sijaan he matkustavat useammin Suomeen palatakseen jälleen Uuteen Seelantiin, joka on edelleen heille kotimaa, siitä huolimatta, ettei perhe ole enää sama yhteisö kuin siirtolaiseksi lähtiessä. Sen sijaan Kaweraussa elävät ne ihmiset, joiden kanssa heillä on kolmen vuosikymmenen yhteiset kokemukset ja joiden kanssa he samaistavat itsensä. Suomalaisiirtolaiset ovat omalla toiminnallaan, kahta kulttuuria yhdistäen, luoneet Uudesta Seelannista kotimaan, maan, jossa he voivat tyydyttää tarpeensa, toteuttaa itseään ja saada vahvistusta identiteetilleen.

Delaware 350

Tasavallan Presidentti Mauno Koivisto on nimennyt Suomen Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlatoimikunnan, jonka puheenjohtajana on puhemies Matti Ahde. Juhlatoimikunnan ensimmäisessä kokouksessa eduskunnassa 23.10.1987 Siirtolaisuusinstituutin johtaja Olavi Koivukangas piti Suomen Delaware-siirtolaisuudesta oheisen alustuksen.

350 vuotta suomalaista kaukosiirtolaisuutta

Maaliskuussa 1988 tulee kuluneeksi 350 vuotta siitä, kun Pohjois-Amerikan itäranikolle Delaware-joen suulle perustettiin "Uusi Ruotsi" -niminen siirtokunta. Ruotsi-Suomi oli noussut 30-vuotisessa sodassa eurooppalaiseksi suurvallaksi, joka merkantilismin hengessä halusi käydä kauppaa ja hankkia raaka-aineita valtameren takaisista maista Amerikassa. Vuonna 1637 perustettiin hollantilais-ruotsalainen kauppayhtiö, jonka tavoitteena oli käydä kauppaa Pohjois-Amerikan intiaanien kanssa. Muutaman vuoden kuluttua hollantilaiset kuitenkin myivät osuutensa ruotsalaisille.

Ensimmäinen retki, jota johti hollanti-

President Mauno Koivisto has appointed a festival committee for the 350th anniversary of Finnish migration to Delaware. The chairman of the committee is Speaker Matti Ahde. The first meeting of the festival committee was held on October 23, 1987, in the Finnish Parliament. Olavi Koivukangas, Director of the Institute of Migration, gave the following address on Finnish migration to Delaware.

350 Years of Finnish Long-distance Migration

In March 1988 it will be 350 years since a colony called "New Sweden" was founded on the East coast of North America at the mouth of the Delaware River. In the Thirty Years' War 1618-48 Sweden had emerged as a major power in European politics. According to the principles of mercantilism it was anxious to trade with and get raw materials from the overseas areas in America. A joint Dutch-Swedish company was founded in 1637 to trade with the Indians of North America. However, in a few years' time the Dutch sold their share of the company to the Swedes.

The first excursion was made on two ships, the *Kalmar Nyckel* and the *Fågel*

laisten palveluksessa aikaisemmin ollut ja Pohjois-Amerikan itärannikon tunteva saksalainen Peter Minuit, tehtiin kahdella laivalla *Kalmar Nyckel* ja *Fågel Grip*. Maihinnousu tapahtui nykyisen Wilmingtonin kaupungin kohdalla. Siirtokunnan varsinaisena perustamispäivänä voitaneen pitää 29.3.1638, jolloin viideltä intiaanipäälliköltä ostettiin maa-alue nykyisten Wilmingtonin ja Philadelphian väliltä. Siirtokunnan turvaksi rakennettiin linnoitus, joka sai nimensä Ruotsin silloisen kuningattaren Kristiinan mukaan. Ei ole varmaa tietoa siitä, osallistuiko ensimmäiselle retkelle suomalaisia. On mahdollista, että sotilaiden ja merimiesten joukossa on ollut suomalaisia. Kristiina-linnoituksen päälliköksi jätetty luutnantti Måns Kling, joka lähetettiin myöhemmin Keski-Ruotsin suomalaisseuduille houkuttelemaan siirtolaisia Delawareen, saattoi olla suomalaista syntyperää. Suomesta kotoisin ollut amiraali Klaus Fleming toimi Ruotsissa tarkokkaasti Uusi Ruotsi -kauppayhtiön johdossa vuoteen 1644, jolloin hän sai surmansa taistelussa tanskalaisia vastaan.

Syksyllä 1639 *Kalmar Nyckel* lähti uudelle matkalle. Laivassa oli suomalaisia mm. merimies Lars Anderson Ahvenanmaalta sekä sotamiehet Maunu Anderson ja Peter Rambo. Jälkimmäisestä tuli Rambo-suvun kantaisä. Rich. Gothen (1938) mukaan Peter Rambo oli kotoisin Vaasasta. Myös Otto Norbergin (1893) mukaan Petter Gunnarson Rambo otti osaa ensimmäiseen muuttoon (utflytningen). Hän oli naimisissa Brita Mattsonin kanssa. Molemmat olivat kotoisin Vaasasta. Peter Rambon mukana Amerikkaan tuomista omenapuun siemenistä on säilynyt tähän päivään asti Rambo-omena.

Kolmannella retkeillä, joka tehtiin vuonna 1641, oli noin sataan nouseva suomalaisjoukko, joka oli koottu Värmlantiin Rautalammilta ja muualta Suomesta 1500-luvun lopulta lähtien muuttaneista suomalaisista. Delawareen tulleiden suomalaisten joukossa oli sellaisia, jotka oli karkoitettu siksi, että he olivat poltta-

Grip, which were under the command of Peter Minuit, a German who earlier had been employed by the Dutch and who knew well the eastern coast of North America. The expedition landed at the site of present-day Wilmington. The actual date of foundation of the colony is March 29, 1638, when the land between present-day Wilmington and Philadelphia was bought from five Indian chiefs. A garrison was built to protect the colony and it was named after the reigning queen, Christina. It is not known for sure if any Finns participated in the first expedition but it is possible that some of the soldiers and seamen were Finnish. Lieutenant Måns Kling, who was left in command of *Fort Christina* and who later was sent to the Finnish settlements in Central Sweden to recruit emigrants to Delaware, was probably of Finnish origin. Admiral Klaus Fleming, who was born in Finland, was a most energetic head of the New Sweden company until 1644, when he was killed in a battle against the Danes.

In the autumn 1639 the *Kalmar Nyckel* sailed again. There were some Finns on board, among others Lars Anderson, a seaman from Åland, and soldiers Maunu Anderson and Peter Rambo. The latter became the founder of the Rambo family. According to Richard Gothe (1938) Peter Rambo came from Vaasa. Aiso Otto Norberg (1893) considers Petter Gunnarson Rambo to have taken part in the first phase of migration. He was married to Brita Mattson and they both came from Vaasa. From the seeds that Peter Rambo took with him to America grew the Rambo apple, which even today is cultivated in America.

In the third expedition in 1641 participated about a hundred Finns, who since the end of the 16th century had moved to Värmland from the Rautalampi region and from other areas in Finland. Among the Finns who came to Delaware were people who had been banished from Värmland after having practised burnbeating, which

neet Värmlannissa kaskia, mitä pidettiin metsien tuhlauksena. Kaikissa myöhemmissä retkikunnissa oli mukana suomalaisia. Suurin joukko, noin 300 henkeä, lähti v. 1653 *Örn*-nimisellä laivalla. Useita kuuksia kestäneen matkan aikana taudit supistivat joukon 200:aan. Yksi syy suomalaisten runsaaseen Delaware-siirtolaisuuteen oli kuvernööri Johan Printz, joka oli ollut suomalaisen ratsuväen upseeri 30-vuotisessa sodassa ja asui Korsholman kartanossa ennen kuin hän lähti siirtokunnan kuvernööriksi syksyllä 1642. Tämän yli kaksimetrisen ja 180 kg painaneen kuuluisan kuvernöörin (1643-53) kerrotaan osanneen suomea.

Kaikkiaan "Uusi Ruotsi" -siirtokuntaan lähetettiin 12 retkikuntaa vuosina 1637-55. Viimeisessä, v. 1655 lähetetyssä siirtolaislaivassa olivat lähes kaikki noin sadasta uudisasukkaasta suomalaisia, suuri osa naisia ja lapsia. Tällöin, syksyllä 1655, siirtokunta oli joutunut hollantilaisten käsiin ja yhdeksän vuotta myöhemmin englantilaisille. Tämänkin jälkeen suomalaisia saapui Delaware-joen laaksoon, erityisesti Ruotsin suomalaisseuduilta - usein aikaisemmin menneiden houkuttelemina. Yhteensä suomalaisia muutti Delaware-joen laaksoon arviolta 500-750 henkeä 1600-luvun kuluessa. Kun "Uuteen Ruotsiin" muutti kaikkiaan noin 1000 henkeä, suomalaisten osuus on ollut varsin huomattava. Useat tutkijat ovat arvioineet, että enemmistö pysyvistä siirtolaisista oli suomalaisia - rohkeimpien arvioiden mukaan jopa 75 prosenttia. Hollantilaisten valtauksen jälkeen nimittäin monet ruotsalaiset palasivat entiseen kotimaahansa. Suuri osa siirtolaisista oli kotoisin Ruotsin ja osin Norjan suomalaisseuduilta, mutta joukossa oli myös Suomesta tulleita, kuten sellaiset suomalaisasukset kuin Nya Vasa, Nya Korsholm, Torneå ja Lapland osoittivat.

Suomalaisasutus hajaantui laajalle alueelle, ja varsinkin englantilaisten v. 1664 suorittaman valtauksen jälkeen suomalaisia muutti pohjoisemmaksi. De-

was considered a waste of forests. On all the later expeditions there were also Finns. The biggest group of about 300 people sailed in 1653 on a ship called the *Örn*. During the voyage, which lasted several months, a hundred passengers died of diseases. A reason for the great number of Finns leaving for Delaware was the activity of Governor Johan Printz, who had served as officer in the Finnish cavalry in the Thirty Years' War. Before his departure for Delaware in the autumn of 1642 to be the colony's governor, Printz had lived in the mansion of Korsholm near Vaasa, in Finland. It is said that the famous governor (1643-53), with a stature of seven feet and weighting more than 400 pounds, could speak Finnish.

Twelve expeditions in all were sent to the colony of "New Sweden" in 1637-55. On the last ship, which sailed in 1655, almost all of the hundred settlers were Finns, most of them women and children. At that time, in the autumn of 1655, the colony had fallen in the hands of the Dutch and nine years later it was to be taken over by the English. Even after this Finns arrived in the Delaware River Valley, especially from the Finnish settlements in Sweden and often invited by those who had gone there before them. During the 17th century 500-750 Finns migrated to the Delaware River Valley. Considering the total number of emigrants to "New Sweden", which was about a thousand, the proportion of the Finns has been considerable. According to many scholars the majority of the permanent settlers were Finns - the boldest estimates being as much as 75 per cent. One reason for this could be that after the Dutch invasion many Swedes returned to their former homeland. The majority of the settlers came from the Finnish settlements in Sweden and some from similar regions in Norway, but among them were also people who had come from Finland, as such Finnish settlements as Nya Vasa, Nya Korsholm, Torneå and Lapland demonstrate.

laware-siirtokunnan suomalaisesta asutuksesta huomattavin osa oli nykyisen Pennsylvanian alueella. Tärkein suomalaisasutus Delawaren siirtokunnassa oli Finland, joka sijaitsee joen länsirannalla noin 10 mailia Wilmingtonista pohjoiseen lähellä nykyistä Chesteriä ja tunnetaan nykyään nimellä Marcus Hook. Schuykilljoen laaksossa oli myös merkittävää suomalaisasutusta. Koimas asuinalue oli joen itäpuolella, myöhemmin New Jersey'n valtion alueella sijaitsevat Finns Point ja Mullica Hill, jotka tunnetaan vieläkin näillä nimillä. Vuonna 1693 Ruotsiin lähetetystä nimiluettelosta ilmenee, että siirtokunnassa oli 951 asukasta - näistä 40 alkuperäisiä uudisasukkaita Delaware-joen laaksoon suomalaiset rakensivat hirsimökkinsä ja harjoittivat kaskenpolttoa ja maanviljelystä sekä karjanhoitoa. Suomalaiset ja ruotsalaiset tulivat hyvin toimeen paikallisten intiaanien kanssa ja väkivallanteot olivat harvinaisia.

Suomalaisesta asutuksesta ei ole paljon jäänyt jäljelle. Yksittäisen hirsitalon ohella pysyviä muistomerkkejä ovat kivi-kirkot, kuten v. 1699 valmistunut Kolminaisuuden kirkko Wilmingtonissa, Gloria Dei -kirkko Philadelphiassa vuodelta 1700 sekä Swedesboron kaupunkiin New Jerseyssä rakennettu pieni kirkko. Kirkkojen hautausmailla on hautakiviä, joissa on suomalaisia nimiä.

Kun turkulainen professori Pehr Kalm 1700-luvun puolivälissä vieraili entisessä "Uusi Ruotsi" -siirtokunnassa, hän totesi suomenkielen jo hävinneen ja ruotsikin katosi 1800-luvun alussa.

Tunnetuin Delawareen asettuneiden suomalaisten jälkeläinen on ratkaisevan äänen Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksen äänestyksessä v. 1776 antanut Pennsylvanian edustajien johtaja John Morton. Hänen v. 1706 satavuotiaana kuollut isoisänsä Märten Märtenson Sr. oli kirkonkirjan mukaan syntynyt Suomessa.

Kun v. 1938 vietettiin Delaware-siirtolaisuuden 300-vuotisjuhlaa, Chesterin kaupunkiin pystytettiin Wäinö Aaltosen

The Finnish settlement scattered on an extensive area and especially after the English invasion in 1664 Finns moved further north. The major part of the Finnish settlements in Delaware were in the territory of present-day Pennsylvania. The most important Finnish settlement in the colony of Delaware was Finland, which is situated near present-day Chester on the western side of the river, about 10 miles north of Wilmington. It is known also by the name of Marcus Hook. In the Schuykill River Valley there were also important Finnish settlements. The third area settled by the Finns was on the eastern side of the river in the area of present-day New Jersey and was composed places called Finns Point and Mullica Hill, which are still known by these names. A list of names which was sent to Sweden in 1693 shows that there were 951 inhabitants in the colony of whom 40 were original settlers. The Finns built their log cabins in the Delaware River Valley and carried on burn-beating, farming and cattle breeding. The Finns and the Swedes got well along with the local Indians and acts of violence were rare.

There is not much left of the Finnish settlements. In addition to a few isolated log cabins some stone churches have been preserved as permanent monuments: the Trinity church, built in Wilmington in 1699, the Gloria Dei church, built in Philadelphia in 1700, and a small church built in Swedesboro, New Jersey. In the churchyards there are gravestones with Finnish names. Professor Peter Kalm from Turku visited the former "New Sweden" colony in the middle of the 18th century and found that the Finnish language had already disappeared. Also Swedish went out of use in the early 19th century.

The most famous descendant of the Finnish settlers of Delaware is John Morton. In 1776 he was the Chairman of the Pennsylvania Assembly and cast the decisive vote for the Independence. According to the church register his great

veistämä siirtolaismonumentti. Juhlille osallistui ulkoministeri Rudolf Holstin johtama korkeatasoinen valtuuskunta. Vuonna 1938 Suomi ja Amerikan suomalaiset löysivät toisensa, ja Yhdysvalloissa Suomi ja Amerikan suomalaiset tulivat yleiseen tietoisuuteen.

Vuonna 1988 kohtaamme suomalaisten siirtolaisten jälkeläiset, joita Pohjois-Amerikassa on lähes miljoona henkeä. Kysymys on heidän identiteetistään ja suomalaista syntyperäänsä koskevasta mielenkiinnostaan mm. sukututkimuksessa ja yhteydenpidossa Suomessa olevien sukulaisten kanssa. Vuoden 1988 juhlallisuudet liittyvät myös suomalaisen kulttuurin tunnetuksi tekemiseen ja Suomen kaupallisiin intresseihin Yhdysvalloissa. Tähän onkin hyvät edellytykset, sillä presidentti Ronald Reagan on nimennyt vuoden 1988 Yhdysvaltain ja Suomen ystävyysvuodeksi.

grandfather Mårten Mårtensson Sr., who died in 1706, was born in Finland.

In connection with the three hundredth anniversary of the immigration to Delaware in 1938, a monument carved by Wäinö Aaltonen was erected in Chester. Foreign-minister Rudolf Holstin was the leader of the high level Finnish delegation that took part in the festivities. In 1938 Finland and the American Finns found each other and became common knowledge in the United States.

In 1988 we shall meet descendants of the Finnish settlers, whose total number in North America is almost a million. Matters that will be brought up are their identity and the interest they take in their Finnish origin e.g. when doing genealogical research and when maintaining communication with their relatives living in Finland. The festivities of 1988 aim also at making Finnish culture known in the United States and at improving the trading relations between the two countries. The chances of succeeding are excellent as President Ronald Reagan has proclaimed 1988 to be a year of Finnish-American friendship.

Siirtolaisuusinstituutin toimintasuunnitelma vuodelle 1988

Vuonna 1988 Siirtolaisuusinstituutin toiminnalle on leimaa-antavana piirteenä atk-järjestelmien käyttöönotto eri toiminnanaloilla. Tutkimustoimintaa jatketaan ja kehitetään. Samalla pyritään myös arkiston ja kirjaston palveluvalmiuksia lisäämään. Keskeistä vuoden 1988 toiminnalle on osallistuminen Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhliin ja Australian eurooppalaisen asutuksen 200-vuotisjuhliin.

Siirtolaisuusinstituutti on edeltäneenä toimintakautena saanut omat atk-laitteet, joiden käyttöönottoa ja hyödyntämistä jatketaan ja kehitetään vuoden 1988 aikana. Siirtolaisuusinstituutin automaattisessa tietojenkäsittelyssä tulevat huomioon otettaviksi ainakin

- yleishallinto- ja ylläpitotehtävät,
- tutkimustoiminta,
- tutkimuksen edistämiseen ja yleisöpalveluun liittyvät tehtävät,
- arkistohallinnolliset tehtävät,
- kirjaston automaatio.

Koska Siirtolaisuusintituutin tehtävänä on edistää, seurata ja koordinoida suomalaista siirtolaistutkimusta ja sen dokumentointia tulee instituutin lähivuosien tietojenkäsittelyjärjestelmä olemaan kaksitasoinen:

- instituutissa ylläpidettävät tiedostot
- liittyminen mukaan muihin olemassaoleviin tietojärjestelmiin.

Vuoden 1988 aikana tulee kokeiltavaksi myös Siirtolaisuusintituutin julkaisujen ja lehden toimittaminen instituutin omalla tietokoneella kirjapainoon valodottavaksi.

Automaattiseen tietojenkäsittelyyn siir-

tyminen eri toimintamuodoissa ja mahdollisimman monipuolisten ratkaisujen löytyminen tulee olemaan vaativa ja suuritöinen tehtävä. Edeltäneenä toimintakautena saataneen aikaan osoiterekisterien ja konekirjoituksen ym. pienempien toimintojen siirtäminen atk:lle. Vuoden 1988 aikana jatketaan vaativimpien toimintojen käyttöönoton tutkimusta ja selvitetään missä määrin muualla toiminnassa olevat järjestelmät soveltuvat instituutin käyttöön. Tällöin ollaan kiinteässä yhteistyössä mm. valtion teknillisen tutkimuslaitoksen tutkimusrekisterijärjestelmän kanssa ja seurataan valtakunnallisen arkistainesrekisterin kehittymistä (ns. VALREK).

Toimintakauden aikana ryhdytään valmistelemaan "Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografiaa 1978-88", joka olisi jatkoa v. 1978 julkaistulle bibliografialle.

Dokumentointi, arkistointi ja kirjasto

Siirtolaisuusinstituutti jatkaa aikaisempien vuosien tapaan muuttoliikkeitä käsittelevän materiaalin keruuta ja dokumentointia. Yhtenä keskeisenä tehtävänä tulee olemaan arkistainesrekisterin luominen atk:lle ja tällöin seurataan valtionarkiston valtakunnallisen rekisterin (ns. VALREK) kehittymistä. Yhtenäisen tiedoston kerääminen eri puolilla Suomea säilyneistä yksityisten henkilöiden ja yhteisöjenkin siirtolaisuutta käsittelevistä arkistoista on tutkijapalvelun kannalta tärkeää. Yksityisarkistojen säilyminen on usein sattumanvaraista ja ne on voitu luovuttaa paitsi eri tyyppisiin arkistoihin, myös kirjastoihin tai

muihin vastaaviin laitoksiin.

Kirjastoon hankitaan siirtolaisuutta ja maassamuuttoa käsittelevää aineistoa ja tieteellisiä tutkimuksia sekä muuta materiaalia, kuten kaunokirjallisuutta ja siirtolaisten julkaisemia muita painotuotteita. Kotimaista ja ulkomaista vaihtosuhteiden kehittäminen edelleen sekä jatketaan tietojen siirtoa tietokoneelle.

Toimintakauden aikana laaditaan yksityiskohtainen suunnitelma siirtolaisten henkilörekisterin laatimiseksi yhteistyössä eri arkistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Rekisterin sisällön suunnittelu ja ohjelman laatiminen sen toteuttamiseksi tulee olemaan vaativa ja aikaavievä tehtävä tässä projektissa. Tällöin on otettava huomioon myös vuoden alussa voimaan astuva henkilörekisterilaki ja -asetus. Rekisteri palvelee ensisijassa sukututkijoita, mutta soveltuu myös muunlaisen siirtolaisuustutkimuksen perusmateriaaliksi.

Toimintakauden aikana on edelleen tavoitteena päästä yksityisluontoisten arkistojen valtionavun piiriin.

Tutkimustoiminta

Siirtolaisuusinstituutin tutkimusohjelma vuosille 1986-90 luo kehykset instituutin tutkimustoiminnalle. Ohjelman toteutumista seuraamaan on asetettu ns. tutkimusohjelman suunnittelu- ja seurantatyöryhmä, jonka tehtävänä on paitsi pitää se ajantasalla myös kehittää ja täydentää ohjelmaa sitä mukaa kuin uusia tutkimushankkeita ilmenee. Muualla kuin Siirtolaisuusinstituutissa tehtävää siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimusta koordinoidaan ja seurataan ylläpitämällä tutkimusrekisteriä valmistuneista ja tekeillä olevista tutkimuksista. Siirtolaisuusinstituutti osallistuu myös eri Pohjoismaissa olevien muuttoliikketutkimusrekistereiden välisten yhteyksien kehittämistä ja mahdollisesti perustettavaa yhteistä pohjoismaista muuttoliikketutkimusrekisteriä koskevaan yhteistyöhön. Ilmeistä on, että instituutti joutuu toi-

mintakauden aikana hankkimaan lisää atk-laitteita tutkimustoiminnan tarpeisiin.

Toimintakauden aikana

1. jatkuu prof. Pertti Virtarannan johtama ja Suomen Akatemian rahoittama tutkimus suomen kielen nykytilasta Amerikassa ja Australiassa. Projektin australiansuomea koskeva osuus kuuluu Siirtolaisuusinstituutin tutkimusohjelmaan ja instituutti on tarjonnut sille työskentelytilat.

2. pyritään osallistumaan UNESCON järjestämään kansainvälisen tutkimusprojektin "The Role of Information in the Realization of the Human Rights of Migrant Workers" lopettamiskokoukseen Sveitsissä. Suomen osalta tutkimus "Siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa 1880-1939 ja 1945-1984" on tehty Siirtolaisuusinstituutissa ja Tampereen yliopistossa ja sen on rahoittanut Suomen Akatemia.

3. jatkuu tutkimusprojekti "Suomalaiset maailmalla", joka perustuu SAN:n ulkoskandinaavien jaoston Suomen edustustoille ja ulkosuomalaisten yhdistyksille tekemään kyselyyn. Tutkimuksen rahoittaa työvoimaministeriö. Projektiin kuuluu atk-pohjaisen tutkimusrekisterin suunnittelu.

4. jatkuu tutkimus "The American Mass-media View of Finnish Immigrants during 1880-1939", joka perustuu tutk.siht. Ismo Söderlingin USA:sta keräämään aineistoon.

Toimintakauden aikana alkavat seuraavat tutkimukset, mikäli niiden rahoitus saadaan järjestymään:

5. Turusta Varsinais-Suomen kuntiin muuttaneiden paluumuutto,

6. Pakolaisuuskirjoittelu Suomen sanomalehdistössä 1900-luvulla.

Toimintakauden aikana jatketaan seuraavien tutkimusprojektien suunnittelua:

7. Pakolaisten Suomen kuntiin sijoittuminen - kunnallinen näkökulma,

8. Maassamuuttotutkimus aiheena muuttoliikkeen rooli tulevassa tietoyhteiskun-

nassa,

9. Kokonaisselvitys Suomen ja Ruotsin välisestä siirtolaisuudesta toisen maailmansodan jälkeen,

10. Suomesta Keski- ja Etelä-Eurooppaan suuntautunut siirtolaisuus,

11. Australian ja Uuden Seelannin suomalaisten historia,

12. Kokoomateos suomalaisesta siirtolaisuudesta.

Siirtolaisuusinstituutin tutkimusohjelman seuranta ja ajantasalla pitäminen on yksi jäntevän ja tulokellisen tutkimustoiminnan perusedellytys. Tutkimusten mahdollisesta käynnistämisestä päättää Siirtolaisuusinstituutin hallitus tutkimusohjelman suunnittelu- ja seurantaryhmää kuultuaan.

Näyttelytoiminta

Siirtolaisuusinstituutti valmistaa vuoden 1988 aikana kolme siirtolaisaiheista näyttelyä:

1. Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlanäyttely, joka on historiallinen, vanhoihin asiakirjoihin ja muihin dokumentteihin perustuva näyttely. Näyttely tehdään kahtena kappaleena, jossa sen avajaiset ovat University of Delawaressä maaliskuun alussa. Sen jälkeen näyttely kiertää eri puolilla Yhdysvaltoja. Toinen näyttely jää Suomeen ja on esillä Finlandia-talossa järjestettävässä Delaware-juhlassa 30.3. ja kiertää sen jälkeen Suomessa ainakin Rautalammillä, Kuopiossa ja Etelä-Pohjanmaalla.

2. Australiassa vietetään v. 1988 eurooppalaisen asutuksen 200-vuotisjuhlia. Siirtolaisuusinstituutti rakentaa tämän johdosta Suomen Australian siirtolaisuutta esittävän valokuvanäyttelyn, joka tehdään kahtena kappaleena. Näistä toinen lähetetään Australiaan ja sen avajaiset pidetään huhtikuun alussa Sydneyssä Suomi-Päivien yhteydessä. Tämän jälkeen näyttely kiertää eri puolilla Australiaa australiansuomalaisten tilaisuuksissa. Toinen kappale jää

Suomeen ja on esillä kesäkuun alussa Tampereella Suomi-Australia Päivien yhteydessä ja kiertää sen jälkeen Suomessa Australia-Seurojen avustuksella.

3. Siirtolaisaiheinen postikorttinäyttely rakennetaan yhteistyössä postikorttitutkija Orvo Bogdanoffin kanssa. Näyttely sisältää n. 300 siirtolaisaiheista postikorttia selvityksineen. Myöskin tätä näyttelyä on tarkoitus kierrättää eri puolilla Suomea kirjastoissa ja muissa näyttelytiloissa.

Seminaari- ja kongressitoiminta ja vierailevat luennoitsijat

Siirtolaisuusinstituutti järjestää toimintakauden aikana Delaware-siirtolaisuuden seminaarin marraskuussa 1988 Turussa. Seminaari pidetään valtuuskunnan syyskokouksen yhteydessä. Sen pääesiintyjänä tulee toimimaan Dr. Richard H. Hulan Yhdysvalloista. Muut esiintyjät ovat tutkijoita Ruotsista ja Suomesta.

Liittyen Suomen ja Australian väliseen kulttuurivaihtoon Siirtolaisuusinstituutti kutsuu Australian National Universitystä emeritus sosiologian professori Jerzy Zubrzyckin luennoimaan Suomeen. Prof. Zubrzycki on kansainvälisesti tunnettu väestötieteilijä, joka voisi esiintyä paitsi instituutin järjestämässä tilaisuuksissa myös Suomen eri korkeakouluissa vierailevana luennoitsijana.

Osallistuminen muualla järjestettäviin seminaareihin

Siirtolaisuusinstituutin johtaja Olavi Koivukangas osallistuu helmikuun 27. päivänä The Historical Commission of New Jersey:n järjestämään konferenssiin sekä 3.-5.3. University of Delawaressä järjestettävään Uuden Ruotsin siirtokuntaa käsittelevään konferenssiin. Tähän konferenssiin osallistuvat myös prof. Juha Pentikäinen Hy:n uskontotieteen laitokselta sekä Risto Pikkola Turusta.

Siirtolaisuusinstituutti osallistuu Melbourneissa 28.-31.8. järjestettävään skandinaaviseen Australian siirtolaisuuden konferenssiin. Tähän konferenssiin osallistuvat Suomesta toht. Olavi Koivukangas, prof. Juha Pentikäinen ja FK Hannele Hentula. Mahdollisuuksien mukaan osallistuu Olavi Koivukangas myös Sydneyssä ja Canberrassa 14.-26.8. järjestettävään "Terra Australis to Australia" konferenssiin.

Julkaisutoiminta

Vuonna 1988 julkaistaan pitkään valmistella olleet prof. Pertti Virtarannan Amerikkansuomen sanakirja sekä Finn Forum' 84 konferenssijulkaisu.

Lisäksi pyritään neuvottelemaan me-

neillään olevien ja valmistuvien tutkimusprojektien tilaajien kanssa tulosten julkaisemisesta instituutin omissa sarjoissa.

Lisäksi toimintakauden aikana julkaistaan Delaware-siirtolaisuuden suomen-, ruotsin- ja englanninkielinen näyttelyjulkaisu sekä mahdollisesti Suomen Australian siirtolaisuuden näyttelyjulkaisu. Samoin postikorttinäyttelyyn liittyen julkaistaan 150-sivuinen näyttelyjulkaisu.

Tutkitaan myös mahdollisuuksia julkaista Edward W. Laineen kokoama teos "On the Archival Heritage of the Finnish Canadian Working-Class Movement".

Siirtolaisuus-Migration aikakauslehdestä ilmestyy neljä numeroa entiseen tapaan.

Muuta julkaisutoimintaa harjoitetaan varojen sallimissa puitteissa.

The Institute of Migration. Plans for 1988

In 1988 the dominant feature in the operations of the Institute of Migration will be the introduction of computers within various fields of operations. The Institute's research activities will be continued and further developed, and the archives and library services are going to be improved. Two of the central events in 1988 will be participation in the 350th Anniversary of the Delaware settlement and the Bicentenary of European settlement in Australia.

During the past year the Institute of Migration has acquired computer equipment, the use and further application of

which is to be continued and further developed during 1988. The computerized operations at the Institute will include:

- general administration and maintenance,
- research,
- promotion of research and public service,
- archive administration,
- library automation.

Since the task of the Institute of Migration is to promote, monitor and coordinate Finnish research on migration and the

documentation thereof, the computer system at the Institute in the next few years will operate on two levels:

- files maintained by the Institute
- links with other existing data systems.

During 1988 the Institute also intends to carry out trials in editing the publications and the periodicals of the Institute on its own computers ready for printing.

Documentation, the Archives and the Library

As in previous years, the Institute of Migration will continue to collect and document material and information concerning migration. One of the central tasks will be the compilation of an archives register for the computer.

New acquisitions for the library will include material relating to migration and population movements within the country, scientific research papers and other material, and also novels and other publications by emigrants. The exchange network both within Finland and with other countries is being developed further and the transfer of information into a data base will continue.

During 1988 a detailed plan is also to be drawn up on collaboration with various archives and research institutes in compiling a personal register of emigrants.

Research

The research program of the Institute of Migration for 1986-90 provides the framework for the research activity at the Institute. Research being carried on elsewhere into migration and population movements within countries will be coordinated and monitored by means of a research register listing both research pro-

jects already completed and those currently in progress. The Institute of Migration will also be involved in cooperation between the migration research registers located in the other Nordic countries, in order to develop mutual contacts and possibly also to create a joint Nordic register of migration research.

Exhibitions

The Institute of Migration is to prepare during 1988 three exhibitions concerning the theme of migration:

1. The 350th Anniversary of the first settlement in Delaware, a historical exhibition based on old records and other documents. There will be two identical sets of this exhibition, one of which will be sent to the United States at the beginning of March, where it will be opened at the University of Delaware. The exhibition will go from there on tour in other parts of the United States. The other set will be on tour in Finland throughout the whole of 1988.
2. Australia will be celebrating her Bicentenary of the European settlement in 1988. The Institute of Migration will take part in the celebration by mounting an exhibition of photographs on Finnish migration to Australia, also in two sets. One of these will be sent to Australia and the other will tour in Finland.
3. The Institute of Migration also intends to compile an exhibition based on postcards sent by Finnish-Americans to Finland during the first decades of the century. This exhibition will also tour in Finland in 1988. This exhibition will be set up in cooperation with Orvo Bogdanoff, who has carried out extensive research on postcards. These postcards relate to the theme of migration, and comprise altogether about 300 cards and comments.

Seminars, Congresses and Visiting Lecturers

In November 1988 the Institute of Migration will organize a seminar in Turku on the topic of the Scandinavian migration to Delaware.

In connection with the cultural exchange between Finland and Australia, the Institute of Migration has invited Professor Jerzy Zubrzycki, Professor Emeritus of Sociology at the National University of Australia, to lecture in Finland. Professor Zubrzycki is an internationally recognized demographer, and in addition to attending the meetings organized by the Institute he will also be visiting various Finnish Universities.

Seminars Abroad

The Institute of Migration is to take part in a conference on February 27, 1988 organized by The Historical Commission of New Jersey. On March 3-5, 1988 the Institute will be represented at a conference on the settlement of New Sweden, to be

organized at the University of Delaware.

The Institute of Migration will also participate in a conference on Scandinavian Migration to Australia, to be held in Melbourne on August 28-31, 1988, and also in the conference "Terra Australis to Australia" in Canberra on August 14-26, 1988.

Publications

In 1988 the Institute of Migration will be publishing *Amerikansuomen Sanakirja* (a Dictionary of Finnish American), compiled by Professor Pertti Virtaranta, and the conference publication *Finn Forum '84*, both of which have been under preparation for some time.

In addition, during 1988 the catalogue of the Delaware exhibition will be published in Finnish, Swedish and English, and possibly also the catalogue of the exhibition on Finnish migration to Australia.

A publication of about 150 pages will also be brought out by the Institute of Migration in conjunction with the postcard exhibition.

KÄYNNISSÄ OLEVIA TUTKIMUKSIA RESEARCH IN PROGRESS

Kari Tarkiainen

Finländarnas historia i Sverige -

Ett nystartat forskningsprojekt

När de i Sverige bosatta finländarna - finnarna och finlandssvenskarna - ser tillbaka på sitt förflutna, blickar de vanligtvis på sina barndoms- och uppväxtår i Finland. På det sättet har det nästan alltid varit, då finländarna mera sällan bildat bestående minoriteter utan assimilerats snabbt i den nya omgivningen. Tornedalsfinnarna (som egentligen aldrig flyttat) och svedjefinnarna i Mellansverige undantag.

Inflyttaren från Finland äger dock i motsats till alla de andra nya svenska invandrarna en månghundraårig historia. I ett långt perspektiv framträder Finland som ett betydande utvandarland, varifrån stora kontingenter utflyttare med jämna mellanrum anlant till Sverige, levt där och försvunnit för att om någon tid ersättas av en ny inflyttningsvåg. Sådana inflyttnings-
toppar förekom redan på senmedeltiden, då en betydande del av Stockholms befolkning (uppskattningarna varierar mellan 10-15 procent) hade sina rötter östanhavs, och på Vasatiden, då kontinuerlig import av arbetskraft från Finland till de mellansvenska gårdarna och gruvorna hörde till kungarnas befolkningspolitik. Under Stockholms expansion i början av stormaktstiden var vissa av skråna och

Fil.dr Kari Tarkiainen första arkivarie vid riksarkivet i Stockholm

ämbetena av kroppsarbetarstatus (timmermännen, notfiskarna, åkarna, vindrängarna, järnbärarna, köttmånglarna, bryggardrängarna) fulla av finländare, som dessutom befolkade flottan med båts- och timmermän både i huvudstaden och senare i Karlskrona. De pålitliga österbottiska bassarnas stationering i hundratal i

båtsmannatorpen i det nyligen erövrade och revoltlystna Blekinge är ett fascinerande kapitel i sverigefinländarnas historia, för att inte tala om den intensiva svedjefinska inflyttningen till hertig Karls hertigdöme, södra Norrland, Dalarna och Värmland. Den svedjefinska invasionen mellan 1580-1680 ledde till att vissa bygder fick en talrik finsk befolkning, koncentrerad till kronoskogar och fåbodmarker, där den kvarlevde som en marginalkultur praktiskt taget till vår egen tid.

Också under 1700-talet, det sista gemensamma århundradet, behöll huvudstaden sitt grepp om de finländska inflyttarna. Framförallt det talrika tjänstefolket - pigorna, junfrurna och drängarna - men också sjömännen i handelssjöfart och vissa grupper av hantverkare (särskilt skomakargesällerna) har betydande finländska inslag. Som en kuriositet kan nämnas, att en förteckning över tiggare i Stockholm år 1736 innehåller många personer födda i Finland. Även i de högre samhällsgrupperna, särskilt då bland tjänstemännen vid Högsta domstolen, kan smärre koncentrationer av Finland födda personer konstateras. De två vågorna av flyktingar 1713-1721 och 1742-1743 spred finländare av de mest skilda slag omkring i moderlandet, från Härnösand i norr till Strängnäs i Mälardalen. Grupperna bestod naturligtvis ytterst av individer, av vilka många lämnat spår i den svenska historien - från stovaktaren Henrik Finne vid Strömsholms stuteri, som gjorde sensation genom att bli 136 år gammal, till Osmo Hormia, professorn i finska språket vid Stockholms universitet.

Trots sitt tidvis höga antal hade sverigefinländarna under den gemensamma tiden relativt få egna institutioner. Den mest betydande av dessa, Stockholms finska församling, till om redan 1533. Andra inrättningar var det finska tryckeriet i Stockholm från 1713, den finska translatorstjänsten från 1734 och det finska gardesregementet (föga finländskt trots namnet), som skapades av Gustav IV

Adolf 1803. Till de bildningsinriktade sammanslutningarna hörde Uppsala finska studentnation från 1782 och Carl Axel Gottlunds *Tukhumin suomalaiskunta* (Stockholms finnkår), ett litterärt sällskap, grundat 1830, året före Finska Litteratursällskapets tillkomst.

Forskningen kring sverigefinländare utgörs av en provkarta på gedigna och arbetsdryga källgenomgångar och smärre närmast amatörmässiga bidrag av lokalhistoriskt karaktär. De stora namnen är Petrus Nordmann, Richard Gothe, Volmar Bergh och Richard Broberg för att nämna bara några. Utöver de publicerade arbetena föreligger en betydande mängd excerptbestånd, uppteckningar samt etnologiskt, språkvetenskapligt och folkloristiskt material, fotoarkiv och föremålsbestånd, som framför allt belyser svedjefinnarnas kultur.

Behovet av att åstadkomma en sammanhängande skildring av sverigefinländarnas historia har upplevts som stort inom själva gruppen. Önskan att profilera sig som Sveriges äldsta och största invandrargrupp kan sägas utgöra historieforskningsprojektets grogrund. För att möjliggöra forskning särskilt kring den senare tidens stora inflyttning grundades år 1977 Arkivet för Sverigefinnar och Finlandssvenskar i Sverige, som sedan dess räddat oersättligt men relativt ungt material, insamlat föreningsarkiv och ordnat traditionsseminarier för att tillvarata enskilda individers minnen. Finska församlingens stort upplagda 450-årsfirande 1983 betydde, att blickarna vändes bakåt inom det sverigefinländska samhället och krav på historiskrivning restes. Sedan detta jubileum har en projektgrupp, sammansatt av representanter för Kulturfonden för Sverige och Finland och av historiker från de båda länderna, under ledning av akademiledamoten professor Erik Lönnroth strävat efter att finna en lösning på frågan. På ett arbetsseminarium i Mariefhamn hösten 1986 godkändes slutligen en plan på ett relativt översiktligt 2-bandsverk i storleken

600 sidor, som skall skildra sverigefinlän-
darna både under det gemensamma ri-
kets tid och efter skilsmässan mellan Sve-
rige och Finland och föras fram ända till
den nutida invandringens högvattenmär-
ke år 1970. Skarven mellan delarna skulle
förläggas till år 1809 eller några år däref-
ter, om även uppsorteringsprocessen
efter Fredrikshamnshfreden skulle ingå i
den första delen.

Under innevarande år 1987 har un-
dertecknad förste arkivarie vid svenska
riksarkivet haft några månaders tjänstebe-
frielse för att påbörja arbetet med den första
delen av framställningen, som enligt
planerna skall föreligga i manuskript
1991. Finansieringen sker genom Kultur-
fonden för Sverige och Finland och den
vetenskapliga editionen av verket skrivs
på svenska för att vara omedelbart till-
gänglig i det land, i vilket den finländska
minoriteten bosatt sig. Planeringen av his-
torieverkets andra del har däremot inte
hunnit lika långt. Denna del förutsätter
delvis annat metodiskt grepp och måste
anknyta till modern migrationsforskning,
som beträffande internordisk invandring
bara är i sin begynnelse, medan Amerika-
och Australienmigrationen utgör sedan
länge väletablerade forskningsgrenar.

Stora orörda källserier och hittills föga be-
aktat material väntar här på sin användare
och brett upplagda forskningar är möjliga,
även om den av Kulturfonden tillsatta his-
toriekommitten mera har tänkt sig ett
sammanhållet och enhetligt verk i stil med
det första bandet. Det bör nämnas, att pa-
rallellt med det sverigefinländska historie-
skrivandet har ett dokumentationsprojekt
startats av bibliotekarien Stig Appelgren
vid Nordiska museet, som syftar till en bib-
liografi över tryckta forskningar i ämnet.

Även på annat håll kan ett stegrad in-
tresse för sverige-finländsk historia
konstateras. Sålunda planerar det relativt
nygrundade Nordiska förbundet för hem-
bygdsarbete (Kotiseututyön Pohjoismai-
nen Liitto) symposier kring internordisk
migration, vilka i första hand kanske tar
upp de relativt okända flyttningsrörelserna
från Sverige till Danmark på 1800-talet
men vilka också kommer att uppmärk-
samma invandringen från Finland till Sve-
rige. Av allt att döma kan vi räkna med att
när nästa historiska milstolpe i den sveri-
gefinländska gruppens tillvaro, Stock-
holms finska förenings 100-årsjubileum,
passeras år 1994, har kännedomen om
finländarna i Sverige ökat väsentligt.

Forskningsprojektet om skogsfinnarnas kultur

1. Fältseminariet i Finnskogen, Norge, 19. - 25.5. 1986

Seminariets bakgrund och syfte

Alltsedan 1600-talet har det i Mellersta-Skandinavien funnits omfattande finska emigrantbosättningsområden. Denna befolkning som kallas skogsfinnarna och vars antal stiger till tiotalstusen, är hemma främst från Savolax, Karelen och Mellersta-Finlands socknar. Skogsfinnarna och deras kultur har intresserat forskare ända sedan 1800-talet, då C. A. Gottlund gjorde sina kända fältresor till Värmlands och Solörs finnskogar.

Området, som är känt under namnet Finnskogen, ligger i gränstrakterna mellan Norge och Sverige avgränsat av floderna Glåma och Klarelven och är den västligaste delen av mellersta-Skandinaviens finska bosättning. I det samnordiska fältseminariet som ordnades i maj 1986 beslöt man avgränsa området för de i nuvarande Grue, Kongsvinger (Norge) och Torsby (Sverige) kommuner belägna finnskättade bosättningar. Områdets gräns kan dras på en radie av ung. 25-30 km runt Svulrya by. Området kan anses som ett reliktområde var de finska kulturelementen har bevarats bäst.

Trots den anpassning som under flera århundraden har skett till den omgivande majoritetskulturen har den lokala kulturen fortfarande särdrag, som tydligt hänvisar till det finska ursprunget. Finska språket

förekommer inte längre i vardagslivet bland traktens befolkning. Ändå lever finskan i ortnamn, musiktraditionen samt i rim och gåtor. Områdets särprägel i förhållande till den omgivande bosättningen syns utåt i kulturlandskapet som domineras av ett av svedjebruk format jordbruk och byggnadssätt av finsk härstamning.

Den lokala kulturens särpräglade natur märks idag också genom befolkningens intresse i den finska kulturen. Detta tar sig uttryck i bl.a. aktiv hembygdsverksamhet. I Finnetunet hembygdsgränd i Svulrya anordnas varje sommar speciella Finnskog-dagar med tusentals människor som deltagare. Den finska kulturen vårdas också av Grues museumsförening, som 1982 började med ett omfattande restaurationsprojekt för bevarandet av de finska byggnaderna och boplatserna i trakten.

Litteratur och dokumentärfilmer som behandlar finnebefolkningens traditioner och livsvanor har inte bara gjort området känt i Norge och Sverige utan också förstärkt ortsbefolkningens egen identitet.

Seminariets syfte var att kartlägga Mellersta-Skandinaviens skogsfinnars kultur, historia och nutid samt klargöra möjligheterna för att förena det etnologiska, lingvistiska, folkloristiska, kulturanthropologiska samt historiska perspektivet som grund för ett tvärvetenskapligt forskningsprogram.

Seminariets program

Fältseminariet bestod av 1) deltagarmö-

ten, 2) exkursioner och 3) intervjuer med ortsbefolkningen. På deltagarmötena hade man inledningsföredrag som utgångspunkt för diskussion kring vetenskaplig forskning som har gjorts i Norge, Sverige och Finland om skogsfinnarna. Målsättning för projektet bearbetades också. På exkursionerna bekantade man sig med de finska byggnaderna och Grue kommuns område. Förutom det ordnade den lokala hembygdsföreningen en programartad tillställning. Där presenterades fältseminariets målsättning och karaktär för ortsbefolkningen och deltagarna i seminariet bekantade sig med bl.a. musik-, berättelse- och mattraditionerna i trakten.

I seminariets program strävade man efter att betona interaktion mellan seminariets deltagare och forskningsfältet. Det här förverkligades så att representanter för ortsbefolkningen tog del i några av mötena.

I deltagardiskussionerna togs fram bl.a. följande teman:

- hur finnskogarnas kultur har förändrats i samband med svedjebruket och dess utveckling
- skogen som kulturformande och -uttryckande kraftkälla och dess ekonomiska och kulturella betydelse
- finska språkets ställning och kulturens förändring
- de finska ortsnamnen och deras förnorskning
- den muntliga traditionen: den finskspråkiga folklorens former under olika tider
- byggnaderna och hur de har förändrats under tidernas lopp (t.ex. när bastun försvann och varför)
- folkmusiktraditionen: traditionsbärrarna i folkmusiken
- religiösa rörelser och folkliga trosföreställningar
- livshistorier och ortsbefolkningens intresse för sina släktrötter
- den styrelsemässiga och eko-

nomiska interaktionen med det omgivande (norska och svenska) samhället

- kontakten mellan invånarna i Grue Finnskog och floddalens norska befolkning samt deras attityder och stereotyper
- hur forskarnas och utomståendes intresse har påverkat den lokala kulturen (t.ex. hur Gottlunds resor och resebeskrivningar har påverkat. Samma gäller också forskare efter Gottlund och 1950- och 1960-talens romantiserande intresse i Finnskogen)

Frågeställningarna hörde framför allt till följande problemområden:

- etnisitet och identitets -begreppen i forskningen av skogsfinnarnas kultur
- finskheten i Mellersta-Skandinavien idag

Fältintervjuerna

Deltagarna i seminariet intervjuade under en vecka i grupper på 2 - 3, 20 personer. Intervjuernas teman var folkmusiken, folkminnestraditionen samt livet i dagens Finnskogen. Omkring 45 bandningstimmar upptogs. Materialet, som inspelades, har ännu inte bearbetats färdigt, men vissa anmärkningar kan redan göras.

I forskningen om skogsfinnarnas historia och den kulturella förändring som har skett är det fortfarande möjligt att få nytt material i form av minnes- och berättartradition. Bland de intervjuade fanns det t.ex. personer som bl.a. behärskade den finskspråkiga gåtberättartraditionen och kunde svara på finska på frågor som ställdes på finska. Resultatet aviker från det gamla synsättet enligt vilket de sista som kunde tala finska i finnskogarna skulle ha dött redan på 1960-talet. Som exempel på den fortfarande rikliga berättartraditionen kan nämna en beskrivning av en björnjakt, som tidsmässigt kan placeras till

början av 1800-talet.

Den minneskunskap som fortfarande finns att få genom äldre människor om händelserna, vanorna och livets gång i början av 1900-talet, är synnerligen värdefull i värderingen av de kraftiga, allmänna samhällsliga och kulturella förändringar som ägde rum tiden efter världskriget.

Det samlade fältmaterialet visar tydligt att skogsfinnarnas kultur fortfarande är livskraftig. Då det gäller folkmusiken visar intervjuerna och musikinspelningarna att både den äldre och yngre spel- och sånggenerationen håller uppe den finska folkmusiktraditionen genom aktivt uppträdande och bevarande. Fastän de finska folksångerna lever språkligt stympade och har tappat sin ordliga betydelse så uppskattas den levande folksångstraditionen fortfarande. Dessa personer som kan sjunga finskspråkiga sånger är allmänt kända i trakten.

Motiveringar för skogsfinnsforskningen

1. I skogsfinnarnas historia och kultur ser man på ett intressant sätt interaktionen mellan den norska, svenska och finska kulturen. Skogsfinnarna är den äldsta finska emigrantgruppen som man kan forska i. Om man jämför dem med andra emigrantgrupper i andra länder, eller t.ex. lokalkulturerna i emigranternas hembygd i Savolax, öppnar detta möjligheter till många frågeställningar. En intressant fråga t.ex. är bevarandet av det finska språket bland utvandrarerna under flera generationer. Förutom det har det här ämnet intresse inte bara ur kulturell utan också ur administrativ synpunkt. Forskningsmaterialet kan ge synpunkter på invandrarproblematiken som speciellt nuförtiden är en brännande fråga i Norden.

2. Finnskogens befolkning vårdar själva sitt kulturarv samt förhåller sig positivt till forskningen och upplever den som viktig. De vill bevara och utveckla sin egen kultu-

rella identitet.

3. Ur vetenskaplig synvinkel sett erbjuder forskningsobjektet ett utmärkt tillfälle för att utveckla de teoretiska och metodologiska instrumenten i holistisk och tvärvetenskaplig forskning.

Det finska området i Finnskogen har varit ett forskningsobjekt alltsedan 1820-talet, vilket gör att det finns rikligt och mångsidigt forskningsmaterial till förfogande. Genom att komplettera med nytt fältmaterial och moderna frågeställningar kan man forska i det här kulturområdet både ur historiskt och modernt perspektiv eller genom att kombinera dem båda. Man har hittills begränsat sig alltför ensidigt till specialfrågor och metoder av enskilda vetenskapsgrenar.

Under seminariet ansågs det nödvändigt att skapa en allmän ram för den tvärvetenskapliga forskningen inom vilken representanterna för respektive vetenskapsgren kan hantera och bestämma förhållningssättet till sitt forskningsmaterial.

Forskningsprojektet ger också den lämpliga ramen för forskningsutbildning, och överhuvudtaget hur man kan utveckla det nordiska samarbetet.

Den teoretiska ramen för forskningsprojektet

Arbetsgruppen beslöt sig för följande allmänna skiss, inom vars ramar man strävar till att förverkliga det påbörjade forskningsprogrammet. Det teoretiska närmandesättet var abstrakt, så att frågeställningarna angående både den finska kulturens inre dynamik och förändring, de oliknivåade kulturkontakterna och jämförelser med finnkulturer både i Finland och annanstans (t.ex. den finska befolkningen i Finnmarken och Amerikas emigrantbefolkning) skulle vara möjliga inom ramarna för projektet.

Deltagarna i seminariet var eniga om att besluta följande modell som utgångspunkt för projektet. Det ansågs att den här

modellen ger möjlighet till att förena olika synvinklar på enskilda vetenskapsgrenar och material. I modellen kan man se att kulturhelheten består av följande element:

1. Näringskällor
2. Kommunikation (språket, umgänge)
3. Ursprung (slakten, släktrötterna)
4. Organisationer (samhället, trakten, byn)
5. Livssyn

För att lösa de teoretiska och metodologiska problemen i samband med de ovan nämnda elementen, måste man observera de forskningstraditioner som gäller skogsfinnarnas kultur. Projektets allmänna ram strävar efter att uppmärksamma både finnkulturens inre karakteristiska drag och den vidare socio-kulturella omgivningen och habitatet inom vilken finnkulturen har levat och förändrats. Genom ett holistiskt grepp strävar man i projektet till att integrera de specifika frågeställningarna angående skogsfinnarnas historia och kultur med de enskilda individernas kulturella- och upplevelsemässiga "landskap". Holistiskt förhållningssätt förutsätter enligt vår åsikt att man analyserar materialet ur kulturell-, social- och individuell nivå, observerande lika mycket den materiella som den andliga kulturen.

2. Samnordiskt symposium angående skogsfinnarnas kultur Finlandshuset Stockholm 2. - 4. april 1987

Symposiets syfte var att kalla samman forskare som känner till Finnskogs-materialt inom olika fack och från flera generationer, samt representanter från närliggande dicipliner med modeller från andra forskningar. Behovet av en sådan samling blev uppenbar under fältseminariet över Finnskogen på våren 1986.

Stockholm var på alla sätt ett lyckat val på grund av det centrala läget. Samarbetet med Kulturfonden och Finlandshuset var inspirerande och helt nödvändigt för symposiets genomförande. Utan Finlandshusets praktiska hjälp och Kulturfondens generositet skulle symposiet inte kunnat realiseras. Finnskogsprojektet är beroende av sådana stödjespelare.

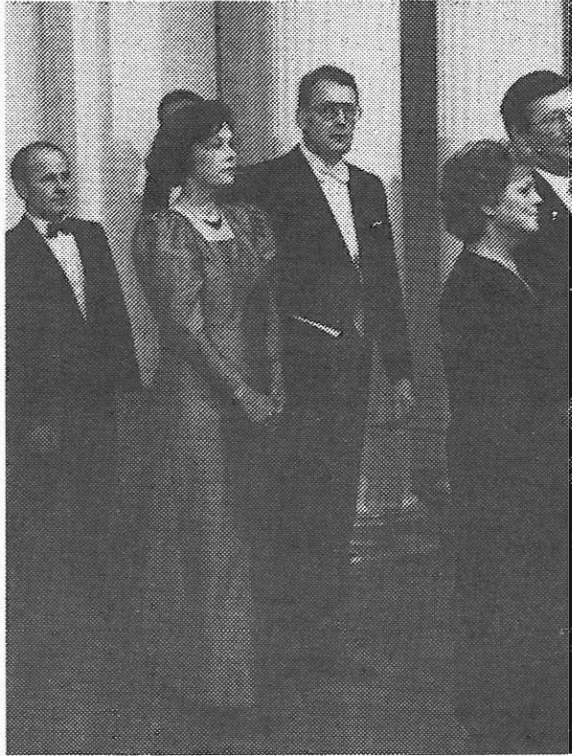
Programmet innehöll både föredrag och kortare inlägg för att alla kunde presentera sina arbetsresultater. Intresset visade sig vara så stort att programmet nödvändigt blev ganska tätpackat. En del kommentarer framfördes till föredragen, men tiden räckte inte till för djupare diskussioner. Representanterna från Finnskogen deltog med kulinariska, musikaliska och visuella bidrag, som visade att det finns en levande Finnskog. Besöket i Musikmuse'et utgjorde en omväxling till programmet, där utställningen presenterade finska folkmusikinstrumenter. Deltagarna gav i sina föredrag och inlägg idéer och impulser till vidare arbete.

Finnskogsforskningen skall ha mycket nytta av kontakter som knöts under symposiet. Vi motser resultat både inom samarbete och på det individuella planet, samt presentationen av dessa på vårt nästa möte.

TIEDOTUKSIA

Olavi ja Pirjo Koivukangas Suomi-päiville Australiaan

Olavi and Pirjo Koivukangas to the Finnish Festival in Australia

Presidentti Mauno Koivisto ja Rouva Tellervo Koivisto vierailivat Siirtolaisuusinstituutissa syyskuussa 1987. He kutsuivat Olavi ja Pirjo Koivukankaan presidentinlinnan itsenäisyysjuhlan vastaanotolle 6.12.1987.

President Mauno Koivisto and Mrs Tellervo Koivisto visited the Institute of Migration in September 1987. They gave Mr and Mrs Koivukangas an invitation to attend the reception held at the President's residence on Independence Day, December 6, 1987.

Siirtolaisuusinstituutin johtaja ja Suomi-Australia Seuran puheenjohtaja Olavi Koivukangas osallistuu Pirjo-vaimonsa kanssa ensi pääsiäisenä Sydneyssä vietettävälle Suomi-Päiville, jotka liittyvät Australian eurooppalaisen asutuksen 200-vuotisjuhlisiin. Olavi Koivukangas pitää juhlilla pu-

Mr Olavi Koivukangas, Director of the Institute of Migration and Chairman of the Finnish-Australian Society, with his wife Pirjo, will attend the traditional Finnish cultural, which will take place in Sydney during the Easter holidays. This event is dedicated to the Bicentenary of European Australia.

heen. Juhlilla on myös esillä Siirtolaisuusinstituutin tekemä historiallinen valokuva-näyttely suomalaisesta siirtolaisuudesta Australiaan. Näyttely tulee kiertämään myös muilla paikkakunnilla Australiassa. Matkan aikana Olavi Koivukangas aikoo neuvotella Australasian Suomalaisten Liiton ja paikallisten suomalaisyhteisöjen edustajien kanssa yhteistyöstä Suomen ja australiansuomalaisten kesken. Pariviikkoi-seen matkaan sisältyy käynti Canberrassa ja mahdollisesti Brisbanessa.

Tämä on Koivukankaiden kolmas matka Australiaan. Ensimmäinen oli vuonna 1969-72, jolloin Olavi Koivukangas opiskeli Canberrassa ja suoritti siellä Ph.D. tutkinnon. Toinen matka kahden tyttären kanssa tapahtui vuonna 1981 ja sen aikana Olavi Koivukangas täydensi aineistoaan suomalaista väitöskirjaa SEA, GOLD AND SUGARCANE varten (ilm. 1986)

The festivities include a speech made by Mr Koivukangas. A historical photographic exhibition of the Finns in Australia will be displayed during the celebrations and later also in other places in Australia. During his visit Mr Koivukangas is going to have discussions with the representatives of the Australasian Federation of Finnish Societies and Clubs and with those of the local Finnish communities about the cooperation of Finland and the Australian Finns. The program for the two-week trip includes also a visit to Canberra and possibly to Brisbane.

This will be the third time Mr and Mrs Koivukangas visit Australia. Their first stay there was in 1969-72 when Olavi Koivukangas was studying in Canberra and took the degree of Doctor of Philosophy (Ph. D.). During the second trip, which Mr and Mrs Koivukangas made with their two daughters in 1981, Olavi Koivukangas amplified the subject matter for his Finnish dissertation SEA, GOLD AND SUGARCANE (published in 1986).

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Muuttoliikekirjallisuus:

AXELSSON, Ritva, Barn i flykt. Det psykiska hälsotillståndet hos asylsökande familjers barn i förskoleålder. Malmö socialförvaltning, 1987. 51 s.

ESBJÖRNSSON, Ulla, Flyktningbarn i folkhemmet. Rädda Barnen, 1986. 65 s.

FABRITIUS, Tauno Leo, Tasavaltalaisena Espanjan sisällissodassa. Jyväskylä 1986. 192 s.

FELSTEN, Judith, Register of the Amandus Johnson Papers 1897-1974. The Balch Institute for Ethnic Studies, 1982. 40 p.

Finlandssvenska veckan i Sverige, 1987. Rapport och utvärdering, 1987. "Finlandssvenskarna har åt sitt land säkrat ett brohuvud i Sverige". 31 s.

HEIKKINEN, Jacob W., The Story of the Suomi Synod. The Finnish Evangelical Lutheran Church of America, 1890-1962. New York Mills, Minnesota. 257 p.

Kommunernas flyktningmottagning 1985. Rapport från två uppföljningskonferenser 13-14 maj och 3-4 juni 1986 i Norrköping. Statens invandrarverk.

LAPPALAINEN, Jukka-Pekka (toim.), Suomalaisuus Ruotsissa. Ruotsinsuomalaisten kulttuurin ongelmia, ruotsinsuomalaisuuden bibliografia. Helsinki 1987. 130 s.

Mediterranean Women. Canadian Woman Studies, Vol. 8, N. 2, Summer 1987. A York University Publication. 138 p.

Membership of Holy Trinity (Old Swedes) Church in Wilmington, Delaware (1764). Pastor Anders Borell's "Enumeration of Christina Congregation's Members As They Are Now Found", dated 8 November 1764. As translated from original Swedish script by Dr. Richard H. Hulan. Delaware, December 1985.

NILSSON, Birgitta, Äldre invandrare. En kartläggning i Göteborg. December 1985. 94 s.

Pakolaisopetuksen työryhmän muistio. Lokakuu 1987. 43 s.

Pakolaisyöryhmä 1987. Työryhmän muistio, heinäkuu 1987. Ulkoasiainministeriö. 27 s.

Praktisk handledning i förmedlingsarbetet med nyanlända flyktingar. Arbetsmarknadsstyrelsen i Sverige, platsförmedlingsenheten 1986. 56 s.

PUOSI, Sinikka, Anpassung der Finnischen Migranten in Neuseeland. Die lokale Indentität in einer kleinen Gemeinde. Magisterarbeit vorgelegt von Sinikka Puosi. Johan Wolfgang Goethe-Universität. Frankfurt am Main, Juni 1987. 227 s.

SKUTNABB-KANGAS, Tove, Are the Finns in Sweden an Ethnic Minority - Finnish parents talk about Finland and Sweden. Research project The Education of the Finnish Minority in Sweden. Working Paper N 1 Roskilde, August 1987. 116 s.

Tukholmassa, Kööpenhaminassa ja Osllossa työskentelevien sosiaaliavustajien raportit. Raportti nro 4, 1987.

Ulkomaalaisopas. Työvoimaministeriö, sisäasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki 1987. 199 s.

ÅBERG, Alf, Folket i Nya Sverige. Vår koloni vid Delawarefloden 1638-1655. Natur och Kultur. Uddevalla 1987. 198 s.

Äldres flyttningar mellan Finland och Sverige. Socialstyrelserna i Finland och Sverige. Stockholm 1985. 44 s.

Muut julkaisut:

Aluepoliittinen katsaus 1987. Sisäasiainministeriö. Aluepoliittinen osasto. Helsinki 1987. 81 s.

BAGERSTAM, Erik, Finlands svenskar - ett livskraftigt folk i Norden. Kristianstad 1987. 191 s.

Faravid. Pohjois-Suomen Historiallisen Yhdistyksen Vuosikirja 1986. Toimittanut Juhani Suistola. Jyväskylä 1987. 352 s.

HUTTUNEN, Kari & al., Raportti Suomen mustalaisista. Jyväskylä 1972.

KOPONEN, Juhani & SIITONEN, Lauri (toim.), Kehityksen tutkimus ja tutkimuksen kehitys. Puheenvuoroja suomalaisesta kehitys- ja kehitysmatuttimuksesta. Kehitystutkimuksen seura 1986. 101 s.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA
THE COUNCIL OF THE INSTITUTE OF MIGRATION
1987

Kunniapuheenjohtaja prof. Jorma Pohjanpalo
Puheenjohtaja prof. Vilho Niitemaa

Ministeriöt

Opetusministeriö
Työvoimaministeriö
Ulkoasiainministeriö

Varsinainen jäsen

Hall.siht.Fredrik Forsberg
Kansliapääll. Taisto Heikkilä
Toim.pääll.Tom Söderman

Varajäsen

Kultt.siht. Raija Kallinen
Os.pääll. Holger Quick
Lehd.siht.Pirkkoliisa O'Rourke

Julkiset yhteisöt

Turun kaupunki

Ap.kaup.joht.Pentti Lahti

FL Christer Hummelstedt

Korkeakoulut

Helsingin yliopisto
Joensuun yliopisto
Jyväskylän yliopisto
Kuopion yliopisto
Oulun yliopisto
Tampereen yliopisto
Turun kauppakorkeakoulu
Turun yliopisto

Prof.Lars Hulden
Prof.Veijo Saloheimo
Ap.prof.Erkki Lehtinen
Prof.Paavo Piepponen

Ap.prof.Olli Kultalahti
Prof.Jaakko Saviranta
Prof.Terho Pulkkinen
Kansleri Olavi Granö
Vs.prof. Kauko Mikkonen
Prof.Bill Widen

Prof.Yrjö Blomstedt
FT Pekka Hirvonen
Dos.Toivo Nygård
Prof.Sirkka Sinkkonen
Prof.Kyösti Julku
Vs.yliopett.Pekka Rissanen
Hall.joht.Arno Leino
Dos.Jorma Kytömäki

Ap.prof.Tarmo Koskinen
Prof.Sune Jungar

Vaasan korkeakoulu
Åbo Akademi

Vapaat yhteisöt ja järjestöt

Kirkon ulkomaanasiain toimik.
Mannerheimin Lastensuoj.liitto
Pohjola-Norden Yhdistys ry.
Samfundet folkhälsan i
Svenska Finland rf.
Seutusuunnittelun Keskusliitto
Suomalaisuuden Liitto
Suomen Nuorison Liitto
Suomen Väestötieteen Yhd.ry.
Suomi-Amerikka Yhd.Liitto
Suomi-Seura ry.
Svenska Finlands Folktings-
fullmäktige
Turun yliopistosäätiö
Unioni Naisasiainliitto Suomessa
Varsinais-Suomen Maakuntaliitto
Väestöliitto

Tutk.lait.joht.Harri Heino
Kanslianeuvos Pekka Heimo
OTL Jaakko Koskimies

Prof.Ole Wasz-Höckert
Rakennusneuvos Raimo Narjus
YM Jukka-Pekka Lappalainen
Liikkeenjoht.Esko V.Koskelin
FL Altti Majava
Puh.joht.Lauri Pöyhönen
Prof.Kalevi Rikkinen

Ap.prof. Tom Sandlund
Toim.joht.Rauno Mannila
Yritt.Merja Dyrendahl-Nyblin
Ap.toim.joht. Kauno Lehto
Toim.joht.Jouko Hulkko

Pääsiht.Jaakko Launikari
Järj.joht.Alpo Kyllönen
Ap.joht.MarkkuKosola

Joht.Per-Erik Isaksson
Tutk.pääll.Timo Sinisalo
Ed.Ossi Halonen
Koulujoht.Antti Lehtinen
VTT Mikko A. Salo
Toim.joht.Hannu Kärävä
Toim.joht.Osmo Kalliala

Hall.joht.Roger Broo
Teoll.neuvos Reino Vuorinen
Psyk.Seija Karppinen
Toim.joht.Perttu Koillinen
Tri Jarl Lindgren

Ruotsissa olevat

Immigrant-Institutet(Borås)
Ruotsin Suomalaisseurojen
Keskusliitto

Joht.Miguel Benito
FM Markku Peura

Annikki Nikkula-Benito
Matti J. Korhonen

